

TIKKURILA

TUPLASTI PIDEMPI HUOLTOVÄLI

Syvä sävy,
ylivoimainen
kesto!

Valtti Plus Kesto on uuden sukupolven kuullote puujulkisivuille. Se jättää puun syyt kauniisti näkyviin ja antaa puupinnoille tuplasti pidemmän huoltovälin kuin tavanomainen kuullote. Valtti Plus Keston sisältämät Super Color -pigmentit tunkeutuvat syvälle puuhun ja tuovat sille ylivoimaisen UV-valon- ja säänkeston.

www.tikkurila.fi/valttiplus

SYVEMPI SÄVY
SUPER COLOR -TEKNIIKALLA!

MAALILINJA
Kaikki ideasta toteutukseen

010 860 8600 ark. 8–19
tikkurila.fi/maalilinja

Rakentavaa yhteistyötä

Rakentamisen laatuun vaikutetaan monin keinoin. Laadukas, korkeatasoinen koulutus on avain rakennusalan kehittämiseen ja innovaatiotoimintaan. Parhaat ratkaisut rakennetun ympäristön ongelmiin löytyvät eri alojen rakentavalla yhteistyöllä, jolle on luotu pohja jo opiskeluaikana.

Arkkitehtikoulutuksen ja rakennustekniikan koulutuksen yhteistyötä on viime vuosina aktiivisesti kehitetty Aalto-yliopistossa ja Tampereen teknillisessä yliopistossa. Tieteenalojen yhteyttä on vahvistettu muun muassa jaetuilla professuureilla.

Ammattikorkeakouluista valmistuneet insinöörit ovat työttömyystilastojen kärjessä. Samaan aikaan Suomessa on kasvava tarve osaaville rakennustekniikan suunnittelijoille. Edellytyksenä poikkeuksellisen vaativassa suunnittelutehtävässä toimimiselle on vaaditun kokemuksen lisäksi aina ylempi korkeakoulututkinto. Puute rakennesuunnittelijoista, joilla on vaadittava kelpoisuus, muodostaa riskin sekä suunnittelulle että suunnittelun ohjaukselle.

Rakennusalan elinkeinoelämälle sekä opetus- ja kulttuuriministeriölle luovutettiin selvitysmies **Tapani Mäkikyrön** tarveselvitys, jonka päätavoite on saada Oulun yliopistolle oikeus tarjota rakennustekniikan diplomi-insinöörin tutkintoa. Selvityksen päärahoittajana on toiminut Pohjois-Pohjanmaan liitto, joka katsoi aiheen sopivan omiin maakunnallisiin kärkihankkeisiinsa. Selvityksen mukaan Pohjois-Suomesta puuttuva rakennustekniikan diplomi-insinöörin koulutus rajoittaa selvästi rakennusalan toimintaa. Oulun yliopiston kouluttamien

diplomi-insinöörien kiihtyvä eläköityminen sekä julkisella että yksityisellä puolella vaikeuttaa tilannetta.

SAFA ja ATL kannattivat selvitysmiehelle antamassaan lausunnossa rakennustekniikan diplomi-insinöörin koulutuksen kehittämistä Oulun yliopistossa. Näin varmistetaan rakentamisen laadun ja alan toimintaedellytysten kehittäminen Pohjois-Suomessa. Siitä hyötyy Suomen lisäksi Pohjoiskalottialue. Alan toimintaedellytysten turvaamiseksi Suomessa tulee olla kattavasti tarjolla yliopistotasoisien rakennusalan koulutuksen saaneita toimijoita kaikilla rakentamisen erityisalueilla, niin rakentamisen ohjauksessa, tilaamisessa, suunnittelussa, tuotannossa kuin tutkimus- ja kehitystyössä.

Järjestöjen rakennettua ympäristöä koskevat kannanotot voivat olla kuivaa ruutia, jos yhteiskunnassa kipinöi. Eurooppalaisen arkkitehtien kattojärjestön ACE:n turkkilainen jäsenjärjestö CAT on saanut tuta, mitä voi tapahtua rauhanomaisellakin hallituksen suunnitelmien vastustamisella. Turkin hallitus on toimillaan saatanut järjestön taloudellisiin vaikeuksiin, ja viimeiset uutiset kertovat poliisien tekemistä puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten pidätyksistä järjestön Istanbulin toimistossa.

Onneksi meillä on toisin. SAFAn puheenjohtaja liikkuu vielä vapaana, vaikka ottaakin aktiivisesti kantaa alan kysymyksiin. Keskustelu rakennetun ympäristön kysymyksistä jatkuu kesätaun jälkeenkin – *Arkkitehtiutisten* palstoilla on tilaa myös lukijoiden kirjoituksille.

Leppoisia lomapäiviä!

HP ZBook Studio Mobile Workstation

MAHDOTTOMAN OHUT. JÄRJETTÖMÄN TEHOKAS.

Vaikuttava suorituskyky ja pitkä akunkesto

Suorituskyvyn tuovat Intel® Core™ -sarjan suorittimet tai Intel® Xeon® -suoritinvaihtoehdot sekä tehokas näytönohjain.

Ohuin täyden suorituskyvyn mobiilitehotyöasema

HP ZBook Studio painaa alimmillaan vain 1,99 kg¹ ja on 18 mm ohut.

HP Z DNA 30 vuoden ajalta sekä ISV-sertifiointi

Suunniteltu vaativan ammattilaisen tarpeisiin. Z Turbo Drive G2 SSD -kiintolevy ja kolmen vuoden takuu.

Intel Inside®. Tehokasta tuottavuutta. Kysy lisää: www.inmics.fi | myynti@inmics.fi

Jyväskylä

Itä-Päijänteentie 55
puh. 014 447 2700

Helsinki

Huopalahdentie 24 A
1.7. alk. Kutomotie 16
puh. 020 756 9460

Lahti

Jussilankatu 4
puh. 03 735 4500

Tampere

Muuraintie 2
puh. 03 225 5010

Kuopio

Puijonkatu 45
puh. 017 261 4800

¹Paino vaihtelee kokoonpanon mukaan. *Järjestelmään asennettu Windows 7 Professional ja mukana toimitetaan Windows 10 Pro -ohjelmiston lisenssi ja ohjelmat. Voit käyttää vain yhtä Windows-versiota kerralla. Versiosta toiseen vaihtaminen edellyttää asennuksen poistamista ja toisen asentamista. Jotta et menetettäisi tietojasi, tee kaikista tiedoista varmuuskopiot. Kaikki toiminnot eivät ole käytettävissä kaikissa Windows-julkaisuissa tai -versioissa. Järjestelmä saattaa edellyttää uusien tai entistä tehokkaampien laitteiden, ohjaimien, ohjelmien tai BIOS-päivityksen hankkimista, jotta kaikkia Windows-käyttöjärjestelmän toimintoja voitaisiin hyödyntää. Windows 10 päivitetään automaattisesti, tämä asetus on aina käytössä. Internet-palveluntarjoajan maksuja saatetaan soveltaa ja uusia vaatimuksia saatetaan ottaa ajan myötä käyttöön päivityksiä varten. Lisätietoja: www.microsoft.com. Ultrabook, Celeron, Celeron Inside, Core Inside, Intel, Intel Logo, Intel Atom, Intel Atom Inside, Intel Core, Intel Inside, Intel Inside Logo, Intel vPro, Itanium, Itanium Inside, Pentium, Pentium Inside, vPro Inside, Xeon, Xeon Phi, ja Xeon Inside ovat Intel Corporationin tavaramerkkejä Yhdysvalloissa ja muissa maissa. © Copyright 2016 Hewlett-Packard Company, LP. Näitä tietoja voidaan muuttaa ilman erillistä ilmoitusta.

keep reinventing

10

6

3 PÄÄKIRJOITUS

Rakentavaa yhteistyötä *Paula Huotelin*

6 HAASTATTELU

Rohkeaa arkkitehtuurin realismia *Anne Tervo*

10 TAPAHTUMAT

10 **Venetsian biennaali on avattu** *Milja Lindberg ja*

Christopher Erdman

12 **Talo hengittää kuin ihminen** *Pekka Hänninen*

14 **Vilinää Kaupunkitutkimuksen päivillä** *Hilkka Lehtonen*

15 **Psyken arkkitehtuuria** *Iris Andersson*

16 **Mitä kuuluu keskustakirjastolle?** *Iris Andersson*

17 KIRJAT

Humaania nöyryyttä asumasuunnitteluun *Pekka Hänninen*

22 KOLUMNI

Juhlaputkessa *Osmo Lappo*

24 KILPAILUT

24 **Lapsen kokoinen päiväkotikoti** *Mikko Summanen*

28 **Uutta keskusta-asumista Näsijärvellä** *Juha Luoma*

30

30 **Modernin arkiston ylistys** *Emmi Keskisarja*

34 **Sipoonlahden koulun muodonmuutos** *Ilkka Salminen*

37 JÄSENILLE

Tilausta Ammattipäivälle *Pia Selroos*

45 ATL

Läsnä oleva arkkitehtuuri *Vesa Juola*

48 OPISKELIJAT

Opiskelijat restauroimassa Kurikassa *Helena Hirviniemi*

ILMESTYYS: vko 25
12 numeroa vuodessa
68. vuosikerta
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFA:n, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 050 570 4180

Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jassenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:
Hannu Pyykkö, Media Bookers
puh. 050 2250
Ratakuja 1 LT 1, 01300 Vantaa
hannu.pyykkö@mediabookers.fi
www.mediabookers.fi
Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISAJAT 2016:

Nro	Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
8	8.8.	31.8.
9	5.9.	28.9.
10	3.10.	26.10.
11	31.10.	23.11.
12	21.11.	21.12.

(Toimitettava aineisto viikkoa aikaisemmin.)

Kansikuva:
Löyly, Hernesaari, Helsinki,
Avanto Arkkitehdit Oy,
toukokuu 2016. Kuva Mika Huisman

MEILLÄ ON MAINE VAHVOJEN NAISTEN TOIMISTONA, JA MEILLE HAKEUTUU VAHVOJA NAISSUUNNITTELIJOITA TÖIHIN.

Rohkeaa arkkitehtuurin realismia

Palkittu lontoolainen arkkitehti **Jessica Reynolds** perusti ystäviensä kanssa oman vPPR Architects -toimiston nopeasti valmistumisensa jälkeen. Ajat olivat vaikeat, mutta toimisto onnistui vakiinnuttamaan asemansa rohkeiden täydennysrakennusprojektien toteuttajana.

Tämän vuoden Arkkitehtipäivillä kuultiin ja nähtiin, miten hankalat tontit muuttuvat nuorten naisten käsissä naapuruston keitaiksi. Kotimaan lisäksi muun muassa Sveitsissä ja Kiinassa projekteja toteuttaneelle toimistolle on myönnetty useita palkintoja.

Toimistonne on tunnettu pienten takatonttien täydennysrakentajana. Olette saavuttaneet mainetta myös iskevillä ja teatraalisilla ehdotuksilla. Miten luonnehtisit työtänne?

– Mielestämme yhteisen tilan tulisi olla kaiken suunnittelun lähtökohtana, olipa kyse asuntosuunnittelusta, julkisista rakennuksista tai kaupallisesta rakentamisesta, ison tai pienen mittakaavan kehityshankkeista. Yhteinen tila luo vahvoja yhteisöjä, ja siinä arkkitehdillä on tehtävää. Kun katsomme erilaisia kaupunkitiloja, mietimme, miten voimme niiden avulla yhdistää ihmisiä.

Mikä sai sinut aikanaan ryhtymään arkkitehdiksi?

– Perheeni vei minut matkoille ympäri Eurooppaa, sen suuriin kaupunkeihin, kuten Pariisiin ja Roomaan. Innostuin niiden arkkitehtuurista, upeista katedraaleista, kirkoista ja museoista. Nuo lapsuuden matkat täyttivät mielikuvitukseni sillä, kuinka arkkitehti ilmentää kulttuurisia ideoita ja historiaa.

Oman toimiston perustaminen ei ole helppoa vastavalmistuneelle. Miten pääsitte alkuun kumppaneidesi Tatiana von Preussenin ja Catherine Peasen kanssa?

– Meillä oli läheiset suhteet toisiin Lontoossa työskenteleviin arkkitehteihin, jotka tukivat meitä ja toimivat mentoreinamme. Van Heyningen and Haward -toimisto oli hyvin tärkeä, Stanton Williams myös. Mentorin ei tarvitse olla tähtiarkkitehti vaan joku, joka antaa käytännön neuvoja. On hienoa, että kokeneemmat jakavat tietonsa ja kokemuksensa nuoremmille. Koko alan pitäisi olla yhteistyöhenkisempi. Silti myös kilpailu on tärkeää, sillä kollegoilta saa inspiraatiota.

Toimistonne on edelleen naisvaltainen – miksi?

– Se on täysin sattumaa. Meillä on maine vahvojen naisten toimistona, ja meille hakeutuu vahvoja naissuunnittelijoita töihin. Ennenmin tai myöhemmin meille varmasti tulee myös miessuunnittelijoita.

Miltä tuntuu toimia miesvaltaisella arkkitehtuurin, rakentamisen ja liiketoiminnan alalla? Onko naiseudesta ollut hyötyä tai haittaa?

– Ala on todellakin voimakkaasti miesten hallitsema, ja vain harvat ihmiset pystyvät nimeämään kuuluisan naispuolisen arkkitehdin. **Zaha Hadid** on varmasti kaikkein tunnetuin naisarkkitehti. On niin surullista, että hän on poissa. Hän on ollut meille suuri inspiraation lähde.

Mitään syrjintää emme ole kokeneet, vaan meillä on ollut lähinnä positiivisia kokemuksia naisena olemisesta. Naiseus on hyvin vahva osa identiteettiämme, ja ihmiset arvostavat sitä.

Ainoa asia, joka todella vaikuttaa naisen työhön, on perheen perustaminen. Siihen saakka kaikki on tasa-arvoista, mikään ei voi pysäyttää sinua. Lapsien myötä asiat muuttuvat vaikeammiksi. Esimerkiksi rintaruokinta sitoo naista enemmän kuin miestä. Minulla on nelikuinen vauva, mutta oman toimiston ansiosta työ on joustavaa ja voin työskennellä kotoa käsin.

”

ASIAKKAAT TULEVAT MEIDÄN LUOKSEMME KUMMALLISTEN TONTTIENSA KANSSA, SILLÄ HE TIETÄVÄT, ETTÄ ME OSAAMME KÄSITELLÄ NAAPUREITA, ETTÄ VOIMME LÖYTÄÄ KIINNOSTAVIA TILAJÄRJESTELYJÄ.

Vaulted House ulkoa ja sisältä.

Onko naisten ja miesten arkkitehtuurissa tai arkkitehtuurin tekemisen tavassa eroa?

– On hyvin vaikea yleistää, etenkin nyt kun sukupuoliroolit ovat sekoittuneet. On feminiinisiä miehiä ja maskuliinisia naisia, eikä ole niin selvää, miten itse kukin sijoittuu sukupuolten kirjossa. Jos on pakko yleistää, sanoisin, että naiset ovat parempia yhteistyössä ja avoimempia kuuntelemaan yhteisöjä. Mutta suunnittelussa eroa on vaikea nähdä.

Olette saaneet monia palkintoja yhdessä ja erikseen. Mikä on salaisuutenne?

– Salaisuutemme? Pidämme muotojen suunnittelusta, mutta pureudumme myös pintaa syvemmälle. Ajattelemme asiakkaan näkökulmaa, naapureiden näkökulmaa, julkisen tilan näkökulmaa, katuja – sitä, kuinka rakennusta tulisi suunnitella näistä kaikista näkökulmista.

Meillä on myös selkeä konsepti, ajatus, jonka jokainen voi ymmärtää ja jota jokainen voi arvostaa. Esimerkiksi geometria toimii erilaisissa mittakaavoissa tontista huonekaluihin. Se luo vahvaa arkkitehtonista kieltä ja saa rakennuksen puhumaan ilman, että käytetään paljon erilaisia materiaaleja tai yksityiskohtia. Kiinnitämme myös paljon huomiota maisemaan.

Olette voittaneet myös naisarkkitehdeille tarkoitetun palkinnon. Mihin tällaisia erityisiä naispalkintoja tarvitaan?

– Naisille tarkoitetut palkinnot ovat tarpeen juuri alan miesvaltaisuuden vuoksi. Palkinnot antavat naisille julkisuutta, mistä on hyötyä nykytilanteessa. Pitkällä tähtäimellä arkkitehtuuria pitäisi tuki arvioida riippumatta siitä, onko se miesten vai naisten tekemää.

Onko teillä muita esikuvia tai roolimalleja Zaha Hadidin lisäksi?

– On paljon arkkitehteja, joita arvostamme. Meitä innoittavat erityisesti arkkitehdit, jotka tekevät formaalia arkkitehtuuria.

Brittiarkkitehti **James Stirling**, esimerkiksi, on meille tärkeä. **Lina Bo Bardi**, **Luke Pearson** jopa. On koko joukko arkkitehteja, jotka ovat todella kiinnostavia ja joilta saa ideoita. Arkkitehtuuri on keskustelua toisten arkkitehtien kanssa: suunnitelmat eivät tule tyhjästä vaan saavat vaikutteita siitä, mitä ennen on tehty.

Kaupunkien tiivistäminen on tärkeä tehtävä, ja olette siinä hyviä. Esityksessasi mainitsit kolme tärkeää periaatetta: yhteisön, geometrian ja maiseman. Miten selventäisit näitä?

– Aloitamme keskustelun yhteisön kanssa tapaamalla naapureita. Esittelemme heille ideamme, kuuntelemme ja otamme huomioon palautteen. On mahdotonta miellyttää kaikkia, mutta yritämme täyttää mahdollisimman monet toiveet. Useimmat ihmiset arvostavat selkeää puhetta, sitä, että tavoitteet kerrotaan avoimesti. Paneudumme myös huolellisesti siihen, miltä projektimme näyttäivät naapureiden silmissä, millaiset näkymät he saavat. Kun esimerkiksi suunnittelemme katot taideteoksiksi, ihmiset pitävät sitä ystävällisenä eleenä.

Geometria tulee paikasta, siinä ei ole mitään kummallista tai outoa. Ott's Yard -projektin kolmionmuotoisella tontilla teimme kolmiosta johtavan arkkitehtonisen teeman. Vaulted House -talossa valo korostaa geometriaa. Geometria tekee näkyväksi sen, mikä on jo olemassa. Meistä on todella hienoa luoda tontille järjestystä, muodostaa suhteet julkisen ja yksityisen tilan, rakennuksen ja sen eri huoneiden välille.

Maisema taas on eräänlaista ”pehmeää” tilaa. Sen ei tarvitse olla kokonaan vihreää, vaan kyse on siitä, kuinka ulkotila suunnitellaan. Vain yksi puu tai erityinen väri voi riittää. Katsoimme aina, mitä tontilla piilee, ja luomme yhteyden luontoon. Redchurch Street -korttelin asuntojen ovet avautuvat yhteisille terasseille, joilla on puita. Ahtailla ja sisäänpäin kääntyneillä tonteilla tämä on tärkeää, pitää luoda sekä kulttuuria että luontoa.

Miten saatte projektinne?

– Saamme töitä monilla tavoilla: kilpailuilla, verkostoilla, kontakteilla ja lehdistön kautta. Sitä tulee tunnetuksi tietyistä asioista, ja meidät tunnetaan Lontoossa ”täytetonttien” suunnittelijoina. Työskentelemme kiinteistökehittäjien ja kunnan kanssa. Asiakkaat tulevat meidän luoksemme kummallisten tonttiensa kanssa, sillä he tietävät, että me osaamme käsitellä naapureita, että voimme löytää kiinnostavia tilajärjestelyjä. Etsimme koko ajan myös muita kuin asuinkohteita, mutta Lontoossa toteutetaan nykyisin vain vähän julkisia hankkeita.

Miten kykenette yhdistämään rohkean ja kauniin arkkitehtuurin realismiin ja kestävyys vaatimuksiin?

– No, oikeastaan ne ovat yksi ja sama asia. On mahdotonta toteuttaa rohkeaa arkkitehtuuria, ellei se ole samalla kestävää. Kestävyys ei ole vain vihreää vaan myös sosiaalista. Kyse on siitä, että on selkeä visio ja konsepti, joka säilyy koko prosessin läpi aina toteutukseen saakka.

Pärjäämme, koska käytämme mieluummin mielenkiintoisia muotoja ja volyymejä kuin kalliita materiaaleja. Monissa projekteissa käytämme vain kevyttä muovia ja paljaita lattioita, hyvin yksinkertaista. Toisaalta olemme olleet myös onnekkaita: asiakkaamme haluavat tehdä jotakin kiinnostavaa ja ovat valmiita maksamaan siitä. Mutta yhtä kaikki teemme mieluummin veistoksellisia muotoja kuin käytämme kalliita materiaaleja.

Mikä ilahduttaa sinua arkkitehtuurissa? Entä onko ympäristössämme jotain, mikä tekee sinut surulliseksi?

– Minua ilahduttavat valossa kylpevät veistokselliset muodot. Ilahdun myös tiloista, jotka auttavat yhteisöjä kasvamaan. Sen puolesta me teemme töitä.

Surulliseksi tekee se, jos ei ole lainkaan yhteisöllistä tilaa. Kun kiinteistökehittäjille maksetaan kerrosalasta, he valitetaan usein laiminlyövätkin ulkotilan sen sijaan, että ymmärtäisivät

juhlistaa yhteisöjä. Pitkällä tähtäimellä ulkotilaan sijoittaminen kannattaa. Kiinnostava ulkotila auttaa ihmisiä olemaan ylempänä asuinpaikastaan, huolehtimaan siitä ja rakastamaan sitä. Se, mikä maksaa paljon alussa, voi tulla ajan mittaan halvemmaksi. Huolto on helpompaa, asunnon arvo kasvaa. Visionääriset kehittäjät ja visionääriset päättäjät ymmärtävät tämän. Onneksi heitäkin on.

Mitä pidät Suomesta ja suomalaisesta arkkitehtuurista?

– Tämä ensimmäinen matkani Suomeen on aivan liian lyhyt. Haluaisin tulla takaisin ja nähdä Paimion parantolan. Se näyttää uskomattomalta rakennukselta. Olen opetustehtävissäni tehnyt tutkimusta terveyden ja arkkitehtuurin suhteesta. Itse asiassa oppilaani vierailivat Paimiossa muutama kuukausi sitten, mutta olin silloin äitiyslomalla. Tulen varmasti uudelleen, täällä on niin erilainen maisema, materiaalit ja rakennustapa – hyvin innoittavaa.

Anne Tervo

KUKA?

- > Jessica Reynolds, syntynyt vuonna 1982 Brysselissä, Belgiassa.
- > Asuu ja työskentelee Itä-Lontoossa.
- > Opiskellut arkkitehtuuria Cambridgen yliopistossa, jossa voitti Purcell Miller Tritton -palkinnon (2003), sekä Princetonin yliopistossa.
- > Maisterintutkinto myös arkkitehtuurin historiassa ja filosofiassa.
- > Toiminut Princetonin arkkitehtuurin osaston *Pidgin*-lehden toimittajana.
- > Opettanut Princetonissa, Pratt Institutessa ja Cardiffin yliopistossa.
- > Perusti vPPR-toimiston vuonna 2009 kumppaneinaan Tatiana von Preussen ja Catherine Pease.
- > Aikaisempia työpaikkoja mm. van Heyningen and Haward Architects Lontoossa sekä Front New Yorkissa.
- > Palkintoja: RIBA London Best Emerging Practice (2015), AJ Emerging Women Architect of the Year (2015), RIBA London Regional Award (2015, Vaulted House), RIBA London Regional Award (2014, Ott's Yard).

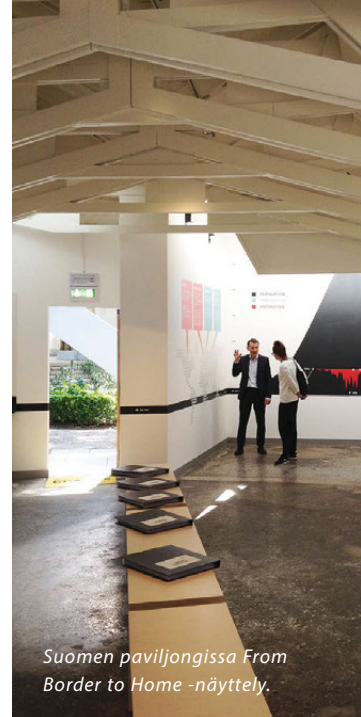
Biennaalin pääkuraattori
Alejandro Aravena

Jenni Reuter, Helena Sandman ja Saija Hollmén.

Marco Steinberg, Anni Sinnemäki ja
Hamy Ramezan.

Suomen paviljongissa From
Border to Home -näyttely.

Venetsian biennaali on avattu

**Venetsian arkkitehtuuribiennaali käynnistyi jo 15. ker-
ran lauantaina 28.5.2016. Virallista avajaispäivää edelsi
joukko juhlavia tilaisuuksia, puheita, kiitoksia sekä
kiinnostavia keskusteluja. Mukana on tänä vuonna
paljon suomalaisia arkkitehteja.**

Tämän vuoden biennaalin pääkuraattorina toimii chileläi-
nen Pritzker-palkittu arkkitehti **Alejandro Aravena**. Vuo-
den teema *Reporting from the Front* kutsuu arkkitehteja
aktiiviseen vastuunkantoon yhteiskunnassa.

Biennaali korostaa arkkitehdin roolia yhteiskunnallisena vai-
kuttajana. Biennaalia kiertäessä katse siirtyy syvemmälle raken-
nuksen kuoren sisälle. Rakennusta tarkastellaan prosessina, pai-
kallista yhteistöä ja kulttuuria kuvastavana ja tukevana element-
tinä, käyttäjien arkeen juurrutettuna tukipilarina. Biennaalin
arkkitehdit kuuntelevat ja tulkitsevat, eivät vain kerro ja piirrä.

Aravenan kuratoimaan päänäyttelyyn kutsuttiin tänä
vuonna suomalainen arkkitehtitoimisto Hollmén Reuter
Sandman. Kolmikko on tuonut Arsenalen näyttelyyn kolme
yhteisölähtöistä projektiaan otsikoilla *Slowness Dignified: The
Women's Centre* (Rufisque, Senegal 2001), *The KWIECO
Women's Shelter* (Moshi, Tansania 2015) ja *Learning Centre for*

garbage collector children (Kairo, Egypti 2010, prosessi kes-
ken). Töitä yhdistää prosessimainen työskentelytapa tiiviissä
yhteistyössä paikallisten toimijoiden ja yhteisöjen kanssa. Kus-
sakin työssä korostuu taitava paikallisen kulttuuriperinnön tul-
kitseminen ja sen kutominen osaksi arkkitehtuuria sekä raken-
nusten juurruttaminen osaksi käyttäjien arkea ja elämää.

From Border to Home – Suomen paviljongin

Suomen paviljongissa esitellään viime syksynä järjestetyn *Ra-
jalta kotiin – asumisen ratkaisuja turvapaikanhakijoille* -kilpai-
lun voittaneet ja kunniamaininnan saaneet ehdotukset. Mu-
kana on arkkitehteja Suomesta, Italiasta, Saksasta, Ranskasta
ja Espanjasta. Näyttelyn kuratoi **Marco Steinberg** yhteistyös-
sä Arkkitehtuurimuseon ja Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen
kanssa.

Suomen paviljongin näyttelyä voi seurata myös *From Bor-
der to Home* -blogista. Paviljongilla järjestetään lisäksi tapa-
hutumia joka toinen lauantai aina marraskuun loppuun saakka.
Paviljongin, blogin ja tapahtumien tavoitteena on tuoda eu-
rooppalaiseen keskusteluun ajatus muuttovirroista kaikkia
hyödyttävänä mahdollisuutena ennemmin kuin ulkopuolelta
tulevana uhkana.

Paviljongin avajaisissa puhui Alvar Aalto -säätiötä edusta-
nut **Tuula Pöyhä**, joka kertoi **Alvar Aallon** vuosina 1955–1956

Pohjoismaisen paviljongin näyttelyssä: vas. Nina Berre, Anssi Lassila ja oike. James Taylor-Foster.

Hanna Harris, Petra Havu ja Raija Koli.

Marco Steinberg ja Juulia Kauste.

KUVAT: INARI VIRKKALA

suunnitteleman paviljongin historiasta ja eri korjausvaiheista. Sinivalkoinen Suomen paviljonki täyttää jo 60 vuotta. Alun perin rakennuksen oli tarkoitus olla puuelementeistä toteutettu, helposti purettava ja uudelleen koottava joka toinen vuosi järjestettäviä biennaaleja varten. Toteutus ei kuitenkaan onnistunut suunnitelmien mukaan, ja tilapäiseksi suunniteltu paviljonki jäi pysyväksi. Nykyisin rakennus on suojeltu.

Avajaislauantai aloitti paviljongilla järjestettävien tapahtumien sarjan. Steinbergin moderoimassa keskustelussa olivat mukana Helsingin kaupunkisuunnittelusta vastaava apulaiskaupunginjohtaja **Anni Sinnemäki** sekä elokuvaohjaaja **Hamy Ramezan**. Keskustelu avasi paljon hyviä näkökulmia päivän aiheeseen *The Opportunity within the European Crisis*.

Siirtolaisteeman ajankohtaisuus eurooppalaisessa keskustelussa on nähtävillä myös esimerkiksi Saksan, Itävallan ja Albanian paviljongeissa.

In Therapy – Pohjoismaiden paviljonki

Pohjoismaiden paviljongissa on tänä vuonna esillä 300 projektia Suomesta, Ruotsista ja Norjasta. Paviljongin kuraattorina toimii chileläinen arkkitehti **David Basulto** yhdessä *Arch-Dailyn* toimittajan **James Taylor-Fosterin** kanssa. Näyttelyn teemana on *In Therapy – Nordic Countries Face to Face*. Teeman tarkoituksena on keskittyä tämänhetkisen pohjoismaisen

arkkitehtuurin identiteettiin, nostaa se pöydälle, ottaa askel kauemmaksi, arvoida sitä kokonaisuutena sekä keskustella ja pohtia, miten tästä jatketaan eteenpäin.

Paviljongin pyramidiportailta löytyy 50 suomalaista projektia, joista neljään pääsee perehtymään tarkemmin. Mukana ovat muun muassa OOEPAAn asuntokohde Puukuokka Jyväskylässä (2014), Lahdelma & Mahlamäen Haltian luontokeskus Espoossa (2013), Arkkitehtitoimisto JKMM:n Seinäjoen kirjasto (2012) sekä Arkkitehtitoimisto ALAn Kilden Performing Arts Centre Norjan Kristiansandissa (2011).

Suomalaista arkkitehtuuria on nähtävillä myös Global Art Affairs -säätien *Time Space Existence* -näyttelyssä, jossa ovat mukana Arkkitehtuuri-toimisto Kouvo & Partanen, Arkkitehtuuri-toimisto B & M, Arkkitehtitoimisto Pekka Helin & Co. sekä arkkitehti **Michael Donalds**.

Milja Lindberg ja Christopher Erdman

Seuraa näitä:

Suomen paviljongin *From Border to Home* -blogi, www.frombordertohome.fi
www.finnisharchitecture.fi/2016/05/venice-biennale-opening-of-the-nordic-pavilion
www.finnisharchitecture.fi

Talo hengittää kuin ihminen

**Johtavatko kiristyvät energiamääräykset pullotaloihin?
Onko painovoimainen ilmanvaihto enää mahdollinen
toteuttaa? Onko nollaenergiatalolle vaihtoehtoja?**

Näitä kysymyksiä pohdittiin EKO-SAFAn ja Rakennusperintö-SAFAn *Asuminen, energiatehokkuus, terveys* -seminaarissa Lapinlahden entisen sairaalan auditoriossa – tietävästi viimeinen painovoimainen sairaala Helsingissä.

Lääkäri, kliinisen allergologian emeritusprofessori **Tari Haahtela** on puolustanut painovoimaista ilmanvaihtoa jo vuosikymmeniä. Rakentamisessa tulee hänen mukaansa mennä luonnon ehdoilla, ei sitä vastaan. Painovoimainen ilmanvaihto on liikkeeltään hidasta, kuin ihmisen lepo hengitys.

Koneellinen ilmanvaihto on Haahtelan mukaan helppo myydä energiatehokkuuden nimissä. Painovoimaista ei ole

”

**RAKENTEIDEN TULEE HENGITTÄÄ
JA ELÄÄ SÄÄOLOSUhteiden
TAHTIIN, KERÄTÄ JA LUOVUTTA
KOSTEUTTA TARPEEN MUKAAN.**

Tuloilmasuodatin Helsingin Suutarilassa vuoden käytön jälkeen. Olisiko suodattamisen sijaan parempi pyrkiä parantamaan ulkoilman laatua esimerkiksi autoliikennettä vähentämällä ja välttää sisätiloissa emissoivia materiaaleja?

pystytty kaupallistamaan vielä – ehkä nyt, kun hometaloista ja sisäilmaongelmista puhutaan päivittäin? Toki koneellinen ilmanvaihto voi olla onnistunut ja hyvä ratkaisu tietyissä paikoissa.

Rakenteiden tulee hengittää ja elää sääolosuhteiden tahtiin, kerätä ja luovuttaa kosteutta tarpeen mukaan. Nykyrakentamisen ongelma ei ole Haahtelan mukaan kostuminen vaan se, etteivät kostuneet rakenteet pääse kuivumaan.

Kosteudesta puhutaan Haahtelan mukaan kuitenkin turhan usein sisäilmaongelmien aiheuttajana. Vuodesta 1995 toimineen HYKSin sisäilmapoliklinikan potilaiden 1 000 kodin ja 300 työpaikan sisäilma on tutkittu. Ylivoimaisesti suurin ongelma on ollut huono ilmanvaihto. Se on joko riittämätön tai liian voimakas, se on suunniteltu, asennettu, korjattu tai huollettu huonosti. Toiseksi yleisin tekijä on liian korkea sisälämpötila. Kolmanneksi merkittävin tekijä on huono siivous ja tavarapaljous. Kosteusvauriot ovat olleet todennäköinen syy oireiluun vain joka kymmenennessä tapauksessa – mikään merkityksetön tekijä se ei silti ole.

Sääntelyssä vielä paikattavaa

Rakennusneuvos **Pekka Kalliomäki** ympäristöministeriöstä kertoi, että uudisrakentamisessa siirrytään lähes nollaenergiarakentamiseen vuoden 2020 loppuun mennessä. Samalla uusilla määräyksillä pyritään joustavuuteen. Suunnittelulle annetaan enemmän vapauksia, mutta vastuu ja osaaminen korostuvat.

Painovoimainen ilmanvaihto tullaan vapauttamaan nykyisestä D3-tasauslaskennasta. Lämmöntalteenoton hyötysuhdeeksi merkitään nolla. Toisaalta edellytetään tuloilman suodattamista, mikä hankaloittaa huomattavasti painovoimaisen ilmanvaihdon toimintaa.

Arkkitehtiylioppilas **Ransu Helenius** muistutti, ettemme tiedä juuri mitään markkinoilla olevan 55 000 rakennustuotteen sisällöstä, saati niissä piilevien aineiden vaikutuksista ihmiseen ja ympäristöön. Valmistajat eivät ole velvoitettu kertomaan niistä aineista, joita on käytetty tuotteessa hyvin vähän. Onko mielekästä suodattaa tuloilmaa, jos päästölähteet väijyvät kodin sisällä?

DI, sisäilma-asiantuntija **Tuula Syrjäsen** mukaan hyvän sisäilmaston luominen alkaa jo tontin valinnasta. Materiaalien, rakenteiden tiiviyden ja ilmanvaihdon toimivuuden lisäksi suunnittelussa ja toteutuksessa keskeinen tekijä on riittävä

huolellisuus. Liian voimakas alipaine voi vetää köhnät rakenteista sisäilmaan.

Energiatohokkuutta Syrjälä pitää hyvänä. Mutta miten rakenteet toimivat rakennusfysikaalisesti, kun niiden paksuus kasvaa? Menikö "hukkaenergia" hukkaan, jos se kuivatti rakenteita? Entä osataanko laitteita käyttää ja huoltaa?

Unohdettiinko hiilijalanjälki?

Arkkitehti Yrjö Suonto esitteli painovoimaisen ilmanvaihdon toteutumista nykymääräyksillä Villa Karhussa Helsingissä. Rakennusvalvonta edellytti ilmanvaihtosuunnitelmien tarkistamista puolueettomalla asiantuntijalla. Koska tällaista ei löytynyt, toteutettiin ilmanvaihto yhdistelmäilmanvaihtona, jota on mahdollista käyttää sekä painovoimaisesti että koneellisesti. Tutkimusta ja koulutusta kaivattaisiin.

Itse esittelin hanketta, jossa vertasin kahta samanlaista mutta eri materiaaleista ja eri lämmitys- ja ilmanvaihtojärjes-

telmällä toteutettua pientaloa. Talo A on betoniharkkorakenteinen passiivitalo (LTO 85 prosenttia), joka tukeutuu kaukolämpöön, ja sen E-luku on 124. Talo B on puurakenteinen, siinä on painovoimainen ilmanvaihto sekä maalämpö- ja aurinkolämpökeräin. E-luku on 133. Talon B päärakenteiden hiilijalanjälki on vain 37 prosenttia ja käytön aikaiset päästöt 57 prosenttia talon A vastaavista luvuista. Talo A pääsee läpi D3-tasauslaskelmassa, talo B ei. Eikö rakentamisen normiohjauksen tavoite ollutkaan pieni hiilijalanjälki?

"Ilmanvaihtomääräyksiä tulee muuttaa niin, että normisto on vähemmän sitova. Määräysten tulee sisältää mahdollisuus harkintaan tapaus tapaukselta, ja käyttäjää on aina kuultava. Eri ihmisillä ja eri tilanteissa ilmanvaihdon tarve vaihtelee", kirjoitti Haahtela 14.2.1985 *Helsingin Sanomien* Vieraskynä-palstalla – kirjoitus voitaisiin hyvin julkaista nyt uudelleen.

Pekka Hänninen

Green Building – Building Green in Cities – yhteispohjoismainen seminaari 25.–26.8.2016

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston auditoriossa

Seminaari nivoo yhteen useita rakennetun ympäristön näkökulmia. Kasvillisuuden ja vihernäkymien hyöty ihmisten psyykkiselle ja fyysiselle hyvinvoinnille on viime aikoina kerännyt yhä enemmän huomiota. Aihetta koskeva tutkimus on lisääntynyt nopeasti. Tiivistävissä kaupungeissa viheralueiden riittävyyden takaminen kohtaa haasteita. Tarjolla on nykyisin monenlaisia ratkaisuja perinteisemmistä viheralueista uudenlaisiin rakennuksiin integroitaviin viherelementteihin.

Yhteispohjoismainen seminaari järjestetään yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn, Viherympäristöliiton, Scandinavian Roof Associationin ja Helsingin kaupungin kanssa.

Lue lisää ja ilmoittaudu 12.8. mennessä: www.figbc.fi

ArchiMAD-purjehdus

Helsingin edusta, 18. elokuuta 2016

Lue lisää: www.mad.fi

SketchUp-ilta

M.A.D., Helsinki, 1. syyskuuta 2016

Lue lisää: www.mad.fi/ai

M.A.D.

Vilinää Kaupunkitutkimuksen päivillä

Tieteiden talolla Helsingin Kruununhaassa järjestettiin huhtikuun lopulla Kaupunkitutkimuksen päivät. Uudistunut tapahtuma pidettiin 14. kerran, ja se keräsi ennätysellisen yleisön.

Päivillä oli tunnelmaa, kirjoitti kaupunkisuunnittelun konkari **Pentti Murole** blogissaan pian Kaupunkitutkimuksen päivien jälkeen. Key note -esityksen piti tohtori **Elke Becker** Berliinistä, Deutsches Institut für Urbanistikista. Päivät avasi niiden pääkoordinaattori, pitkän linjan kaupunkitutkija **Mervi Ilmonen** (Yhdyskuntasuunnittelun seura).

Päivien tämänvuotinen teema oli *Toimijoiden kaupunki*. Toimijoiksi ymmärrettiin julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin lisäksi kansalaisyhteiskunnan uudet aktivistit. Kulttuuriympäristö, liikenteen ja kaavoituksen käytännöt ja keskustelut kuuluivat päivien kolmeentoista esitykseen. Lobbaustakin ehdittiin käsitellä, samoin kaupunkisuunnittelua Ranskan Lyonissa.

Tänä vuonna kaupunkikirjoituspalkinnon sai filosofian maisteri **Sirkku Wallin** kirjoituksestaan *Alue ja ympäristö* -lehdessä.

HILKKA LEHTONEN

”

PERTTU VARTIAINEN TOTESI, ETTÄ MINISTERIÖIDEN PANOS KAUPUNKITUTKIMUKSESSA ON OLLUT YLLÄTTÄVÄN HEIKKO.

Kaupunkibloggari **Timo Hämäläinen**, Kallio-liikkeen aktivisti **Laura Kontiala** ja kaupunkikehittäjä **Janne Viitamies** avasivat vaikuttamisen mahdollisuuksia ja taustoja. Paneelikeskustelussa ajatuksia vyöryttivät toimialajohtaja **Matti Kuronen** (NCC), professori **Pia Olsson** (Helsingin yliopisto), Helsingin apulaiskaupunginjohtaja **Anni Sinnemäki** ja professori **Perttu Vartiainen** (Itä-Suomen yliopisto). Vartiainen totesi, että ministeriöiden panos kaupunkitutkimuksessa on ollut yllättävän heikko. Samalla hän toi esille, että kaupunkitutkimuksella ei ole vain yhtä hyötyjää. Tuloksista pitäisi myös pystyä keskustelemaan ja puristamaan niistä oleellinen.

Ansiokasta kaupunkikynäilyä

Päivillä jaetaan vuosittain kaupunkikirjoituspalkinto edellisen vuoden kirjoituksista. Tänä vuonna palkinnon sai filosofian maisteri, tohtorikoulutettava **Sirkku Wallin** asukkaiden osallistumisen pitkäaikaisprosessia ja osallisuusrakenteita Herttoniemessä tarkastelevasta kirjoituksestaan *Alue ja ympäristö* -lehdessä. Wallin on työskennellyt pitkään Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutusryhmässä ja sen edeltäjässä YTK:ssa. Hänet on valittu *Yhdyskuntasuunnittelu*-lehden uudeksi päätoimittajaksi kesästä alkaen.

Palkinto jaettiin Rakennustietosäätiön tiloissa toimitusjohtaja **Pasi Hulkkosen** Rakennustietosäätiötä esittelevän puheen jälkeen. Pieni ryhmä osallistujia lähti vielä The Quest -kaupunkiseikkailuun.

Päivät järjestää kolme tiedeseuraa: Yhdyskuntasuunnittelun seura (YSS), Suomen kaupunkitutkimuksen seura (SKS) ja nyt ensimmäistä kertaa Tulevaisuuden tutkimuksen seura (Tutu). Tänä vuonna vetovastuussa oli Yhdyskuntasuunnittelun seura. Järjestämispaikka Tieteiden talo on tieteellisten seurojen käytössä. Sen on suunnitellut arkkitehti **Elsa Arokallio** aikoinaan koulurakennukseksi.

Hilka Lehtonen

Yhdyskuntasuunnittelun seura YSS ry.

Psyyken arkkitehtuuria

Alvar Aalto -akatemiaan kevätluento järjestettiin tänä vuonna Aallon suunnitteleman Sähkötalon pienessä auditoriossa. Toukokuinen kaunis sää ja aikainen ajan-kohta verottivat paikalle saapuneiden arkkitehtien määrää, mutta suurta yleisöä hämyinen mutta lämminhenkinen auditorio ei olisi edes kyennyt vastaanottamaan.

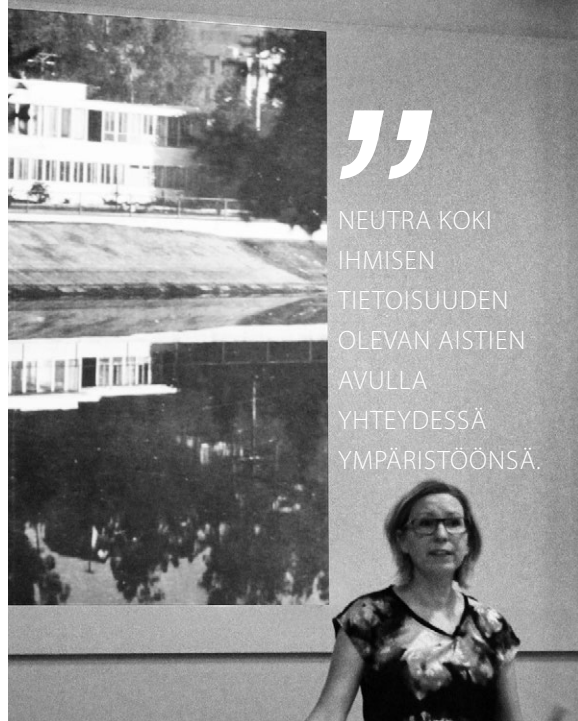
Kevätluento kantoi nimeä *Richard Neutra and the Neutra VDL Research House*, ja luennoitsijana oli amerikkalainen arkkitehti ja Cal Poly Pomonan arkkitehtuurilaitoksen professori **Sarah Lorenzen**, joka on vuodesta 2007 lähtien toiminut myös Neutra VDL Housen johtajana. Juurikin Neutran tuotannon ympärille kehittynyt säätiötoiminta yhdisti aiheen Alvar Aalto -akatemiaan, mutta myös näiden kahden menestyneen miehen tuotannossa, koetalossa ja kiinnostuksessa esimerkiksi tuolien suunnitteluun on paljon yhtymäkohtia.

Arkkitehtuuri – avain hoivaan

Lorenzen aloitti luentonsa kertomalla lyhyesti itävaltalais-amerikkalaisen **Richard Neutran** (1892–1970) taustoista, kiinnostuksesta **Freudin** filosofiaan ja hänen arkkitehtonisista esikuvistaan. Neutra opiskeli Wienissä **Adolf Loosin** ohjauksessa ja loi Yhdysvaltoihin muutettuaan tärkeitä suhteet **Louis Sullivanin** sekä **Frank Lloyd Wrightiin** ja **Rudolf Schindleriin**, joiden kanssa hän aloitteli uraansa.

Kaikkiaan Neutran kädenjälki näkyy lähes 300 projektissa. Lorenzenin aikajanatarkastelu paljasti, että Neutran ura oli tuottoisa paitsi hänen Etelä-Kaliforniaan suunnittelemiensa rakennusten osalta myös kirjallisesti. Erityisesti Lorenzen nosti esille filosofisen teoksen *Survival Through Design* (1954).

Filosofisella ajattelulla on tärkeä rooli Neutran tuotannossa. Hän uskoi vahvasti voivansa arkkitehtuurilla vaikuttaa asukkaan psyykeen ja siten suunnitelmiensa avulla parantaa heidän hyvinvointiaan. Ensi silmäykseltä Neutran maastoa myötäilevän ja kevyen rakentamisen voi ajatella tähtäävän luonnon ja rakennetun ympäristön pehmeään liitospintaan, mutta sisätilan ja ulkotilan sulavalla yhteenliittymisellä on Neutrale syvempi merkitys, se on avain hoivaan. Neutran tar-koitus ei ollut vain yhdistää arkkitehtuuri ja luonto vaan vapauttaa asukkaan mieli hälventämällä sisäisen psyyken ja sitä ympäröivän ulkokuoren rajoja.

IRIS ANDERSSON

Aistien mestari

Neutra koki ihmisen tietoisuuden olevan aistien avulla yhteydessä ympäristöönsä. Aistimaailman tietoinen aktivointi välittyi Neutran töistä ja luennoilla esitellystä Neutran itselleen suunnittelema koetalosta, jossa arkielämä yhdistyy alakeran työhuoneeseen.

Aistimaailmaan Neutra pääsi kiinni ennen kaikkea sisältä ulos jatkuvilla materiaalikentillä ja heijastelevilla lasi-, peili- ja vesipinnoilla sekä valon maksimoinnilla. Näin hän synnytti illuusion rakennuksen jatkuvuudesta ja toisaalta sen häipymisestä maisemaan. Kokonaiskuvaa vahvistavat massan sisään ja ulosvedot, minimiin viritetyt rakennepaksuudet, ohuen ohuet pilarit sekä varjoisten ja aurinkoisten välitilojen hyödyntäminen asuintilojen jatkeena.

Vaikka Neutran lähtökohdat ovatkin hyvin filosofiset, hän purki ajatuksensa psyykestä pieniin palasiin ja sovitti arkkitehtuurinsa modernismin ja funktionalismin standardisoinnin henkeen. Näin tehdessään hän sai suunnitelmansa näyttämään varsin teknisiltä.

Kaikki eivät kuitenkaan enää näe Neutran rakennusten arvoa, vaan valitettavan moni huvila on purettu pois isompien rakennusten tieltä. Myös Neutra VDL Housen kohdalla on jouduttu miettimään uutta käyttöä. Talo on kuitenkin saanut uuden ja aktiivisen elämän taiteilijaresidenssinä, joka tarjoaa eri alojen taiteilijoille työtiloja ja inspiraatiota paikan päälle toteutettaviin installaatioihin. Neutra VDL Housessa psyyken voi sanoa voivan yhä hyvin.

Iris Andersson

Mitä kuuluu keskusta-kirjastolle?

KUVAT: IRIS ANDERSSON

”Suomi valitsi osaamisen ja sivistyksen strategian jo kauan sitten, ja kirjasto on yksi sen ilmentymä. Kirjastossa kaikilla on samat mahdollisuudet, jokainen saa valita itse ja etsiä oman yksilöllisen tiensä.”

Näin juhlavasti julistaa Helsingin keskustakirjaston hankkeen esittelylehti, mutta mikä on projektin todellinen tilanne?

Vastausta kysymykseen kokoontui kuuntelemaan runsaslukuinen toimittajajoukko toukokuussa Kirjasto 10:ssä pidettyyn tiedotustilaisuuteen. Tilaisuuden aloitti apulaiskaupunginjohtaja **Ritva Viljanen**, jonka mukaan peruskiven muurauksen ohella päivässä oli muitakin ilonaiheita. Hän kertoi hankkeen etenevän aikataulussa ja budjetissa. Parhaillaan työmaalla on käynnissä maanrakennusurakka ja kellarin betonirakennusurakka, jonka päätyttyä marraskuussa alkaa tontille kohota itse rakennus. Viljasen mukaan avajaisia päästään viettämään joulukuussa 2018.

Haasteisiin vastattu

Matka itsenäisyyspäiväksi kaavailtuihin avajaisiin on kuitenkin

pitkä. Keskustakirjastolle on asetettu korkeat energia- ja materiaalihokkuustavoitteet, ja suunnittelussa onkin hyödynnetty uudentyyppisiä rakenneratkaisuja. Kirjastoon tulee muun muassa erityiset teräsrakenteet. Tilaisuudessa keskityttiin kirjaston puujulkisivun rakenneratkaisuihin.

Aalto-yliopiston professori **Pekka Heikkisen** mukaan tulevan keskustakirjaston puujulkisivu on yksinkertainen mutta iso, ja siltä haetaan kestävyyttä. Heikkinen on tehnyt pohjatyötä julkisivun toteutusta varten yhdessä kuusiheikkisen Aalto Wood -työryhmänsä kanssa. Työryhmän ensimmäisenä vaiheena oli referenssien keruu ja analysointi. Ryhmä oli valinnut tarkasteltavakseen puujulkisivuja sekä asuinrakentamisen että julkisen rakentamisen puolelta Suomesta ja Itävaltasta. Tarkastelujen pohjalta työryhmä havaitsi julkisivujen kärsivän runsaista värimuutoksista ja varhaisista huolloista, joita tulisi keskustakirjastossa välttää oikeanlaisella suunnittelulla ja detailjoinnilla.

Vaikka Heikkinen korostikin, ettei materiaalin ja pintakäsittelyn valinta korvaa hyvää arkkitehtisuunnittelua, hän jatkoi kuvaamalla työryhmänsä työskentelyn toista vaihetta, jossa he tutkivat eri materiaaleja, niiden halkeilua ja muodonmuutoksia sekä pintakäsittelyjä ja palosuojausta erilaisin testein.

Johtopäätöksenä Heikkisen mukaan uudessa julkisivussa tulisi käyttää radiaalisahattua kuusta. Lisäksi laudan paksuudella saadaan lisää kestävyyttä, ja sileä pinta on eduksi pölyisessä kaupunkiympäristössä. Yleisö oli utelias puun alkupe-
räästä, mutta vielä se ei ole tiedossa – toive suomalaisuudesta elää.

Ravintoloita ja robotteja

Ulkoerhous ohella tilaisuudessa valotettiin sisätiloja ja kirjaston tulevia toimintoja. Kirjastotoimen johtaja **Tuula Haavisto** esitteli lyhyesti kirjastoon tulevia uusia palveluja, kuten perhekirjastoa, kansalaisneuvontapistettä, ravintola-
elokuvatatteria, monitoimisalia ja vuokrattavia työtiloja – hiljaisuutta, kirjallisuutta ja sanataidetta unohtamatta. Myös robotiikka kiinnostaa kirjastotoimintaa työn tehostajana, sillä uusia kirjastovirkoja kirjasto ei tuo mukanaan.

Vaikka esitys kirjaston toiminnasta jäi tilaohjelman lis-
taukseksi ja päähuomio kohdistettiin kestäväan ulkoer-
hous, jäi kuulijalle hankkeesta positiivinen mieli ja halu us-
koa Helsingin kaupunginkirjaston visioon: ”Kirjasto on ideoi-
den ja ajatusten rikastamo, jossa tietoja, taitoja ja tarinoita
jakamalla luomme yhdessä uutta kansalaisyhteiskuntaa.”

Iris Andersson

Humaania nöyryyttä asuma-suunnitteluun

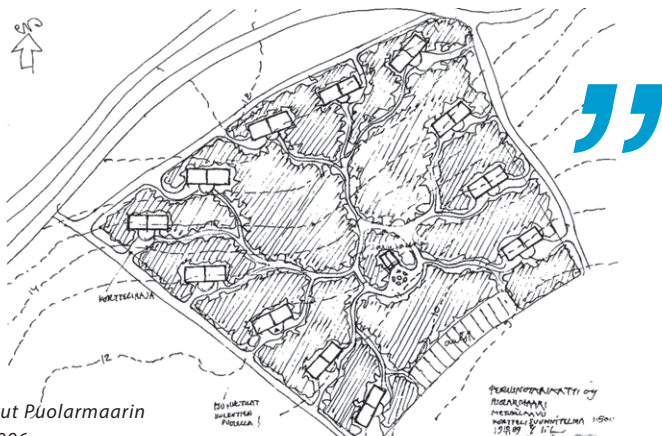
**Arkkitehtien ammatissaan keräämä viisaus on niin sanottua hiljaista tietoa. Yleensä se pitää hankkia joko kokeilemalla itse tai imemällä toimistojen hyö-
rinästä. Nyt on harvinainen tilaisuus siemaista tätä hiljaista tietoa Olli Lehtovuoren Asukkaan ehdoilla -kirjasta.**

Asuntoneuvos **Olli Lehtovuori** on työskennellyt arkkitehtuurin parissa jo 1950-luvulta lähtien – ensin **Alvar Aallon** sekä **Heikki ja Kaija Sirenin** toimistoissa, myö-
hemmin omassa toimistossaan. Hän on myös tehnyt pitkän uran virkamiehenä Asuntopoliittisessa ja ympäristöministe-
riössä. Erilaisten asunto- ja asumavaihtoehtojen tutkiminen ja kehittäminen varsinkin pientalojen saralla ovat olleet Lehtovuoren intohimo vuosikymmenien ajan. Juuri tämä pitkä kokemus vä-
littyy kirjasta.

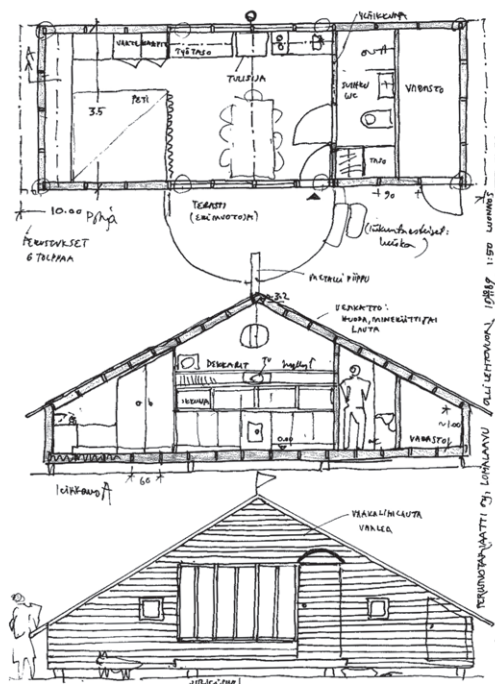
Kirja on pieni, hieman pamflettimainen. Se ei hyppää sil-
mille värikylläisyydellä. Asiaa kirjaan on silti mahtunut paljon. Kirja haastaa monimuotoisempaan asunto- ja yhdyskunta-
suunnitteluun: niiden tulisi kulkea käsi kädessä. Lehtovuori
puhuukin asumasta, joka sisältää asunnon lisäksi hieman ympä-
ristöä. Lehtovuoren mukaan kaava voisi jättää enemmän vapauksia rakennussuunnitteluun ja talot puolestaan asuk-
kaan kädenjäljelle. Avaimet käteen -periaatteen rinnalle Leh-
tovuori kaipaa asukkaan osallistumista rakentamiseen myös rivi- ja kerrostaloissa: asukas voisi muokata mieleisensä pesän raakatilaan.

Tuttu sapluuna vaihtoon

Maailma muuttuu. Asuntojen minimipinta-alat kasvavat, vaika
vääjäämättä kuljemme niukkuuden aikaan. Lisäksi perinteinen normiperhe on vaihtunut yksineläjiin, uusperheisiin, maa-
hanmuuttajiin. Kaupungit tiivistyvät ja asumisen hinta noussee. Lehtovuori kääntääkin katseet 1940- ja 1950-lukujen asu-
masuunnitteluun. Kohtuukokoiset pientalot sekä minitalot

Koetalo Metsälaavut Puolarmarin asuntomessuilla 1996.

voisivat olla ratkaisu tiivistyvissä taajamissa. Lehtovuori on ideoinut ja suunnitellut niitä jo 1960-luvulta lähtien, hyvä esimerkki on Kuopion Sirkkulanpuiston Yksinäisten miesten mökit (1988) tai Espoon Puolarmarin Metsälaavut (1996).

Oma pieni piha, reviiiri, on Lehtovuorelle tärkeä elementti. Pihalla olemisella ja puuhastelulla on positiivisia vaikutuksia asukkaisiin. Pihatalot vuokrattiin menneinä vuosikymmeninä usein muille, ja vuokratuloilla saatettiin lyhentää omaa asuntovelkaa. Liian suuri omakotitalo liian pienellä pihalla syö pihan idean. Pientaloalueet tuleekin kaavoittaa ja suunnitella niin, että ”omalla pihalla voi olla vaikka alasti”.

”

EIKÄ KAIKEN TARVITSE OLLA LOPPUUN ASTI HIOTTUA: PARHAIMMILLAAN ARKKITEHTI LUO PUITTEET, JOISTA ASUKKAAN ON HYVÄ JATKAA.

Modernismi on rajoittanut Lehtovuoren mielestä rakentamisen typologiaa Suomessa. Samaa sapluunaa on toistettu jo vuosikymmeniä. Missä ovat esimerkiksi sakaratatolot tai Keski-Euroopasta tutut päätytalot? Viimeisen päälle särmien julkisivusommitelmien ja linjakkaasti nakkivien plaanien sijaan Lehtovuori peräänkuuluttaa arkkitehtuuriin sisältöä – niin ajatuksen kuin aineen tasolla.

Asennetta myös rivien välistä

Toki kirja näkee myös valopilkkuja suomalaisessa asuntorakentamisessa: **Pia Ilosen** sivukäytävällinen loft-talo Arabianrannassa (2010) mahdollistaa asukkaan omat toiveet, ja **Jussi Murolen** ja **Daniel Bruunin** kilpailuehdotus Pukinmäkeen (2015) on Lehtovuoren mukaan hyvä esimerkki joustavasta maaston mukaan polveilevasta kerrostalostruktuurista. Kotimaisten kohteiden lisäksi kirjoittajan veljenpoika **Panu Lehtovuori** on laatinut katsauksen Euroopan uusista tuulista.

Kirjan suurin opetus on asenne. Sitä tihkuu myös rivien välistä. Wau-arkkitehtuurin ja samppanjalasi kilinän sijaan Lehtovuori opettaa nöyryyttä ja hiljaisuutta. Eikä kaiken tarvitse olla loppuun asti hiottua: parhaimmillaan arkkitehti luo puitteet, joista asukkaan on hyvä jatkaa. Kirjan kuvien herkkä mutta varma viiva ja tekstin äänensävy suovat tilaisuuden pujahtaa vanhemman kollegan mielen sopukoihin hakemaan arkkitehdin hiljaista tietoa.

Lehtovuoren keskeinen ajatus on ollut tuottaa ideoita vaihtoehtoisista asumista. Nyt niitä on julkaistu kirjallinen yhteiseen käyttöön. Tästä on hyvä muiden jatkaa – asukkaan ehdoilla.

Pekka Hänninen

Olli Lehtovuori: Asukkaan ehdoilla – moninaisuutta asumamuotoihin. Rakennustieto 2016.

MAXIMAL | MINIMAL

8th International Alvar Aalto Design Seminar 2016

27.-28.8.2016 Jyväskylä, Finland

www.alvaraaltodesignseminar.fi

**Kesän odotetuin muotoilu- ja arkkitehtuuritapahtuma, Alvar Aalto -designseminaari
MAXIMAL I MINIMAL kutsuu alan ammattilaiset, opiskelijat ja muotoilufanit 27.–28.8.2016
Jyväskylään. Edulliset **early bird -liput** saatavilla kesäkuun loppuun saakka – **Hanki omasi nyt!****

LAUANTAI 27.8.2016

10:30–12:30 Rekisteröityminen
12:30–13:00 Seminaarin avaus, puheenjohtaja Simo Heikkilä
13:00–14:00 Richard Hutten
14:00–15:00 Päivi Meuronen & Aimo Katajamäki
15:00–15:30 Kahvitauko
15:30–16:30 Fien Muller & Hannes Van Severen
16:30–17:30 Max Lamb
19:00–20:00 Näyttelyn avajaiset, Keski-Suomen museo
20:00–22:00 Iltaohjelma, Alvar Aalto -museo

SUNNUNTAI 28.8.2016

10:00–11:00 Jonas Bohlin
11:00–12:00 Jouko Järvisalo
12:00–13:00 Lounastauko
13:00–13:30 Johanna Vuorio
13:30–14:00 Hans Lensvelt
14:00–15:00 Cecilie Manz
15:00–15:30 Kahvitauko
15:30–16:30 Kaoru Mende
16:30–17:00 Seminaarin päätös, puheenjohtaja Simo Heikkilä

Järjestäjä pidättää oikeudet muutoksiin.

REKISTERÖITYMINEN www.alvaraaltodesignseminar.fi/tickets

Seminaarilippu 220€

Huom! Early bird -seminaarilippu 180€ Rekisteröityminen 30.6.2016 mennessä

Opiskelijalippu 50€

TAPAHTUMAN JÄRJESTÄÄ ALVAR AALTO -SÄÄTIÖ

**ALVAR
AALTO
MUSEO**

LISÄTIETOJA: designseminar@alvaraalto.fi

KOTIMAA

KESÄ-ELOKUU

kesä-elokuu 2016

Säynätsalon kunnantalon
kierrokset

Parviaisentie 9, Säynätsalo, Jyväskylä.
Säynätsalon kunnantaloon pääsee tutustumaan Alvar Aalto -museon järjestämällä opastetuilla kierroksilla. Yleisökierrokset pidetään kesä- ja heinäkuussa ma, ke ja pe klo 11.30 ja elokuussa ma–pe klo 11.30. Kierrokselle ei tarvitse ilmoittautua tai varata paikkoja.

• www.alvaraalto.fi

–11.9.2016

Kokoon-asuinkerrostalo

Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon piha, Helsinki.

Aalto-yliopiston Puustudio on toteuttanut väliaikaisen, etukäteen valmistetusta modulaarisista puurakenteista muodostuvan Kokoon-asuinrakennuksen.

• www.mfa.fi

1.–4.8.2016

Aarrekartta-päiväleirit

Kulttuuritalo Valve, Hallituskatu 7, Oulu.
Pohjois-Suomen SAFA järjestää päiväleirit 7–9-vuotiaille (klo 8.45–12.15) ja 10–12-vuotiaille (klo 12.45–16.15). Leirillä tehdään oma aarrekartta, jonka avulla löytyy reitti kätkeyn aarteen luo. Myös aarre rakennetaan leirillä. Hinta 70 euroa/osallistujaa (sis. materiaalit, omat eväät mukaan). Leirille mahtuu 12 osallistujaa. Ilmoittautuminen sähköpostitse osoitteeseen psarkkasv@gmail.com.

• www.p-ssafa.fi

27.–28.8.2016

Alvar Aalto -designseminaari

Jyväskylä.

MAXIMAL I MINIMAL -teemainen seminaari kutsuu mukaan alan ammattilaiset ja muotoilufanit. Lavalle nousee kiinnostava joukko maailmalla menestyneitä suunnittelijoita ja valmistajia.

• www.alvaraalto.fi

NÄYTTELYT

KESÄ-ELOKUU

–18.9.2016

Räppänä

Alvar Aalto -museon Galleria, Alvar Aallon katu 7, Jyväskylä.

Jyväskylän taidemuseo, Kauppakatu 23, Jyväskylä.

Kahden museon yhteistä taivalta juhli-taan molempiin museoihin levittäyty-

MILJA LINDBERG

vällä juhlanäyttelyllä, joka esittelee jyväskyläläisten veljesten, kuvataiteilija Jussi Heikkilän ja sisustusarkkitehti Simo Heikkilän kädenjälkeä.

• www.alvaraalto.fi

• www.jyvaskyla.fi/taidemuseo

–25.9.2016

STILL / LIFE – Tapio Wirkkala
Retrospective Exhibition

Siida, Inarintie 46, Inari.

Näyttely juhlistaa Wirkkalan pitkää uraa muotoilun ja taiteen saralla. Se on Wirkkalan vuoropuhelu tämän hetken taiteilijoiden ja luovien tekijöiden kanssa.

• www.siida.fi

–1.10.2016

Pyöräliikenne Helsingissä

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttelyssä lanseerataan pyöräliikenteen suunnittelun uusi filosofia suunnittelijoille, aktiivipyöräilijöille sekä liikennekasvatuksen ja turvallisuuden näkökulmasta kaikille helsinkiläisille.

• laituri.hel.fi

1.7.–4.9.2016

Epäpaikoista elinvoimaa – kaupunkiuudistuskohhteita Tampereella

Työväenmuseo Werstas, Väinö Linnan aukio 8, Tampere.

Näyttelyssä esitellään Vaativat paikat -tutkimus-, kehitys- ja suunnittelutyössä tutkittuja kaupunkiympäristön epäjat-

kuvuutta parantavia ja samalla kerrostaloasumista kehittäviä hybridikohteita Tampereen keskustasta.

• www.werstas.fi

ULKOMAAT

KESÄ-ELOKUU

–25.9.2016

Artek and the Aaltos: Creating a
Modern World

Bard Graduate Center, New York, Yhdysvallat.

Bard Graduate Center Galleryn ja Alvar Aalto -museon tuottama näyttely esittelee Artekin menestystarinaa ensimmäistä kertaa Yhdysvalloissa. Näyttelyn keskiössä ovat kaksi yrityksen perustajajäsentä – Aino ja Alvar Aalto.

• www.alvaraalto.fi

–27.11.2016

Venetsian biennaali

Venetsia, Italia.

Arkkitehtuuriennaali järjestetään nyt 15. kerran. Teemana on Reporting from the Front.

• www.labiennale.org

–27.11.2016

In Therapy: Nordic Countries
Face to Face

Venetsia, Italia.

Pohjoismaiden paviljongissa Venetsian biennaalissa nähdään näyttely, jossa pohditaan pohjoismaisuutta.

• www.mfa.fi

NÄYTTELYT MUSEOSSA

15.6.–2.10.2016

Suomen Arkkitehtuuria. Kaksivuotiskatsaus 2016

Vuonna 2016 arkkitehtuurin kaksivuotiskatsaus nostaa esille rohkeaa ajattelua ja kokeilevaa arkkitehtuuria. Katsaus esittelee viisitoista asiantuntijajuryyn valitsemaa kohdetta, jotka ovat valmistuneet heinäkuun 2013 ja kesäkuun 2015 välillä. Kolme kärkikohdetta esitellään näyttelyssä tarkemmin: koulu- ja oppimiskeskus Opinmäki, Asuinkerrostalo Puukuokka ja Serlachius-museo, Göstan paviljonki.

Le Carré Bleu: Legendaarinen pieni arkkitehtuurilehti Helsingistä, 1958–1961

Näyttely avaa Le Carré Bleu -lehden varhaisia vuosia Helsingissä, jolloin moderni arkkitehtuuri oli suuressa murroksessa. Arkkitehtuuriteoriaan keskittynyt julkaisu kokosi samanmieliset ystävät ja kollegat vaihtamaan ajatuksia arkkitehtuurista yli kansallisten rajojen. Tässä roolissaan lehti loi puitteet paitsi uuden arkkitehtisukupolven esiin nousulle myös korkeatasoiselle, tieteenrajat ylittävälle keskustelulle.

NÄYTTELYT MUUALLA

Värikkäämpi, iloisempi, hienostuneempi

1960-luvun suomalaista arkkitehtuuria

Keski-Suomen museo, Jyväskylä 11.6.–2.10.2016

Muistatko ne värit? Entä muistatko pelkistetyn mustavalkoisen arkkitehtuurin? Arkkitehtuurimuseon tuottama "epookkinäyttely" esittelee Suomen 1960-luvun arkkitehtuurin suuntauksia aikansa kiihkeän tulevaisuudenuskon hengessä. Näyttely nähdään syksyllä Arkkitehtuurimuseossa Helsingissä.

Porraskiveltä puiden siimekseen

Galleria Nottbeck, Tampere 13.6.–19.8.2016

Arkkitehtuurimuseon tuottama näyttely tarkastelee puutarhataiteen ja arkkitehtuurin suhdetta 1700-luvulta 2000-luvulle. Näyttely on osa Tampereen kaupungin järjestämiä valtakunnallisen vihervuoden tapahtumia.

LA BIENNALE DI VENEZIA

28.5.–27.11.2016

Suomen paviljonki

FROM BORDER TO HOME

Turvapaikanhakijoiden väliaikaisen asumisen järjestämiseen liittyvät kysymykset avaavat uuden näkökulman asumisen, tasa-arvon ja monikulttuurisen yhteiskunnan haasteisiin. Kokonaisuus on toteutettu yhteistyössä Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen kanssa. Osallistu ajankohtaiseen keskusteluun: www.frombordertohome.fi

Suomi, Ruotsi, Norja / Pohjoismaiden paviljonki

In Therapy: Nordic Countries Face to Face

Mitä pohjoismainen arkkitehtuuri on? Mitä se voisi olla?

Nämä kysymykset ovat lähtökohtana tänä vuonna Pohjoismaiden paviljongissa nähtävälle näyttelylle.

ELÄVÄN MUSIIKIN ILLAT

Arkkitehtuurimuseo, sään salliessa 29.6. ja 6.7.
konsertit museopihalla

Keskiviikko 22.6. kello 18

Duo Cassag

Keskiviikko 29.6. kello 18

Muusikkojen sokkotreffit

Keskiviikko 6.7. kello 18

Muusikkojen sokkotreffit

Keskiviikko 13.7. kello 18

Sergio Castrillonin soolo-improvisaatio

TAITEIDEN YÖ

Arkkitehtuurimuseo ja museopiha

Torstai 25.8. kello 16–20

Vapaa pääsy museoon ja Kokoon –asuinkerrostaloon museon pihalla. Kello 18 opastettu kierros Suomen Arkkitehtuuria. Kaksivuotiskatsaus 2016 -näyttelyyn. Mikä on Kokoon? Aalto-yliopiston Wood Programin toteuttama väliaikainen asuinrakennus. Siirrettävällä ja mukautuvalla rakenteella etsittiin ratkaisua pääkaupunkiseudun ajankohtaiseen asuntopulaan.

Juhlaputkessa

stahdan punaiseen tuoliin vanhan Polyteenin juhlasalissa. Edessäni olevasta kateederista **Alvar Aalto** avasi Suomen Arkkitehtiliiton 50-vuotisjuhlan 27.11.1943. Sotatilan vallitessa juhlaa oli siirretty vuodelle.

Salissa pidettiin kaksi esitelmää. **Bertel Jung** kertoi SAFAn edeltäjän Arkkitehtklubbenin taipaleesta, ja **J. S. Sirén** tarkasteli liiton toimintaa 1920- ja 1930-luvuilla. Esityksensä loppupuolella Sirén suuntasi sanansa myös ammattikunnan ulkopuolelle. Tässä hänen tyylinäytteensä:

”Arkkitehti ei ole mikään siniverinen ja yksipuolinen esteetikko, joka eristettynä, ohennetussa ilmapiirissä elää norsunluutornissaan, vaan päinvastoin, hän asettuu yhteiskunnassa sellaisille paikoille, joissa elävä elämä kuohuu ja joissa ristiveto on suurin ja hänen selvittelevää, auttavaa ja ratkaisevaa kättään tarvitaan.” Samaa sanomaa on sittemmin levitetty hie-
man erilaisin vivahtein.

Illalliset pidettiin hotelli Kämpissä, jossa tervehdyspuheen piti juhlatoimikunnan puuhamies **Aarne Ervi**. Valtiovaltaa keimeissä edusti pääministeri **Edwin Linkomies**.

Samana vuonna tapahtui muutakin merkittävää. Vietettiin **Eliel Saarisen** 70-vuotispäiviä, vaikka päivänsankari olikin Yhdysvalloissa, naisarkkitehtien yhdistys sai nimen Architecta, ja Alvar Aallon piirtämä acanthus-lehti valittiin liiton tunnuksiksi.

Liiton 75-vuotisjuhla 20.–22.10.1967 rakennettiin neuvottelupäivien yhteyteen. Teemaksi oli valittu aina ajankohtainen *Arkkitehtuuri tämän päivän yhteiskunnassa*.

Ensimmäisen päivän ohjelma vietiin läpi pari vuotta aiemmin valmistuneessa Lilla Teaternissa. Lavalle nousivat vuorolaan Cambridgen yliopiston professori **Sir Leslie Martin**, sosiologi **Erik Allardt** ja kollegamme **Olli Kivinen**. Uunituoreena professorina minäkin olin päässyt mukaan, esitykseni otsikko oli *Arkkitehtuuri ja yleisö*.

Juhlan ensimmäisen illan ohjelmana oli tilausnäytös Hel-
singin Kaupunginteatterin pienellä näyttämöllä. **Eila Penna-
sen** *Aurinkomatka* keräsi loppuunmyydyin katsomon arkkitehteja. Ennen näytäntöä **Timo Penttilä** esitteli uuden rakennuksen.

Seuraavana päivänä liiton puheenjohtaja **Erik Kråkström** avasi pääjuhlan TKK:n suuressa auditoriossa Otaniemessä. Lu-
kuisten tervehdysten jälkeen **Einari Teräsvirta** piti juhlaesitel-
män, joka sittemmin julkaistiin *Arkkitehti*-lehdessä.

Korkeakoulun suojista siirryttiin vastikään valmistuneeseen Dipoliin cocktailtilaisuuteen, joka sopivasti rentoutti en-

nen juhlaillallisia. Tarkistamattoman laskelman mukaan tilai-
suuden osanottajamäärä oli noin viisisataa henkeä. Illalliset
tanssiaisineen pidettiin Kalastajatorpalla. Objektiviiset tark-
kailijat kertoivat, että naiset olivat kauniita ja tyylikkäitä, mie-
het komeita. Olin heidän kanssaan samaa mieltä.

75-vuotisjuhlan päätteeksi avattiin Ateneumissa suuri Alvar
Aallon näyttely, jonka aineisto oli pääosiltaan sama kuin pari
vuotta aikaisemmin Firenzessä. Avajaisten jälkeen tasavallan
presidentti luovutti Alvar Aallolle ensimmäisen Alvar Aalto
-mitalin, jonka oli suunnitellut Alvar Aalto. Sillä lailla.

Seuraavat suuret bileet, liiton 100-vuotisjuhlit, vietettiin
Arkkitehtipäivien vanavedessä 22.–24.10.1992. Juhlapaikkana
oli 25 vuotta täyttänyt Dipoli, joka monien kiemuroiden kautta
oli muuttunut ylioppilaskunnan talosta kongressikeskukseksi.

Päivien ohjelma oli kunnianhimoinen. Teemoiksi oli valittu
muun muassa historia, kilpailu, uudet haasteet sekä arkkiteh-
tuuripoliittinen ohjelma, josta sittemmin kehkeytyikin melkoi-
nen menestystarina. Yksi ajankohtainen esiintyjä oli arkkitehti-
taksan viikatemies, kilpailuviraston **Matti Purasjoki**, joka joh-
datteli arkkitehteja vapaan hintakilpailun autuuteen.

Ohjelman mukaan johdin itse keskustelun aiheesta *Kadon-
nut tulevaisuus – suuntia laman jälkeiseen Suomeen*. En muista
siitä mitään. Ulkomaisena vieraana esiintyi portugalilainen
arkkitehti **Eduardo Souto de Moura**. En muista mitään siitä-
kään.

Illalla pidetyn pääjuhlan avasi **Gunnel Adlercreutz**, nainen
ensi kertaa liiton puheenjohtajana – viisi vuosikymmentä
Architectan perustamisen jälkeen. Illan nestori oli puolestaan
Otto-livari Meurman, joka vuosiltaan ylitti juhlivan liiton iän.

ENSI VUONNA SUOMEN
ARKKITEHTILIITTO OHITTAA
125. PAALUN. TAAS KATSOTAAN
TAAKSEPÄIN JA TÄHYILLÄÄN
ETEEPÄIN.

Tällä kerralla juhlaesitelmän korvasi tervehdys tulevaisuudesta: Suomen Sevillan maailmannäyttelypaviljongin kilpailun voittaneet arkkitehdit esittelivät suunnitelmansa ja kertoivat sen taustoista.

Tilaisuuden musiikista vastasi Espoo Big Band. Välipalaksi kollega **Kalle Vartola** vetäisi komeasti muutaman teekkarilaulun. Illallisvieraiden määrä kohosi yli kuudensadan, ja ilta päättyi suuren orkesterin tahdittamiin tanssiaisiiin.

Arkkitehtipäivien ohjelmaan sisältyi myös *Arkkitehdin työ* -kirjan julkistaminen. **Pekka Korvenmaan** toimittama teos käsittelee arkkitehdin työtä ja työympäristöä 1800-luvun intendentinkonttorin ajoista tämän päivän tietoyhteiskuntaan. Kirjoittajakunta koostui pääasiassa taidehistorioitsijoista ja alan menneisyyteen perehtyneistä arkkitehdeistä. Mainio kirja onkin 100-vuotisjuhlien pysyvin saavutus.

Päivien yhteydessä avattiin Arkkitehtuurimuseossa *Suomi rakentaa 8* -näyttely. Tuo vuodesta 1953 alkaen viiden vuoden välein järjestetty katselmus ei vetänyt kävijöitä entiseen tapaan. Se jäikin lajissaan viimeistä edelliseksi.

Ensi vuonna Suomen Arkkitehtiliitto ohittaa 125. paalun. Taas katsotaan taaksepäin ja tähyillään eteenpäin. Tasaisena ja sisällöltään turvallisena jatkuneeseen juhlaputkeen olisi aika keksiä jotain pöräyttävää. Mitä?

Osmo Lappo

Lähteet: Arkkitehti 11–12/1943

Arkkitehtiuutiset 7–8/1967

Arkkitehtiuutiset 17/1992

Pekka Korvenmaa (toim.) 1992: Arkkitehdin työ

SAFAn puheenjohtaja **Leena Rossi** pääsi hiljakkoin ääneen *Rakennuslehdessä*. Rossi peräänkuuluttaa kiinteistökehittämisen taitoja ja prosessiosaamista kriittisinä menestystekijöinä tämän päivän kaupungeissa.

Arkkitehti-lehden päätoimittaja **Jorma Mukalaa** haastateltiin Ylen Aristoteleen kantapää -ohjelmaan aiheesta *Miten talot käyvät dialogia? Onko arkkitehtuurilla oma kieli ja minkälainen se on?*

Rakennuslehti uutisoi 27.5. otsikolla *Kiinteistökehityksen prosesseissa paljon petraamista*: ”Väitän, että kaupungistuvassa maassa kiinteistökehittämisen taitoja ja prosessiosaamista voidaan pitää yhteiskuntamme kriittisenä menestystekijänä”, Leena Rossi sanoo. ”Rakentamis- ja kiinteistöalan ei auta kuin ottaa lusikka – tai nykyaikaisemmin koko digitaalinen työkalupakki – kauniiseen käteen ja ryhtyä kehittämään osaamistaan. Kiinteistökehittämisessä on tehokkaasti saatava tasapainoiseen tarkasteluun niin konseptien sisäiset kuin ulkoisetkin vaikutukset. Konsepti ei ole kaava, ei ennen kuin paikan henki ja ulkoisvaikutukset ovat tiiviisti mukana paketissa. Liikkumisen, rakennusperinnön, kaupunkitilan, prosenttitaiteen ja viherympäristön mukaan ottaminen tuo lisäarvoa.”

Ylen Aristoteleen kantapää -ohjelmassa keskusteltiin 1.6. otsikolla *Eskimonaisen nahkahousut ja muita Alvar Aallon teoksia*: ”Kysytään Jorma Mukalalta, millaista on arkkitehtuurin kieli. Kun Uspenskin katedraali käy dialogia Aallon suunnitteleman Enso-Gutzeitin pääkonttorin kanssa, mitä tarkkaan ottaen tapahtuu? ”Talot ovat mykkiä kappaleita sinällään, mutta kun ne ovat osana kaupunkiympäristöä, ne kaipaavat perusteluja sijainnilleen. Talot ovat kaupunkitilassa vuorovaikutuksessa keskenään. Ne muodostavat ympäristöstä yhdessä. Talot kommunikoivat paitsi suhteessa ympäristöönsä myös käyttäjiensä kanssa tarjoamalla erilaisia merkityksiä ja vaikutelmia käyttäjilleen. Arkkitehtuurin kieli on kulttuurirajatkin ylittävä visuaalinen kieli.”

Lapsen kokoinen päiväkot

Vantaan kaupunki järjesti suppean kutsukilpailun Martinlaakson kehittyvään keskustaarakennettavasta päiväkodistä.

Anttinen Oiva Arkkitehtien voittanut ehdotus Kamut.

EHDOTUKSESSA *KAMUT*
RAKENNUKSEN ILME SAMAISTUU
LAPSEN MAAILMAAN JA SEN
MITTAKAAVA ON ONNISTUNUT.

Vantaan kaupungin sivistysvirasto ja tilakeskus ovat käynnistäneet päiväkotien tilasuunnittelun kehittämissankkeen, jossa tavoitteena on kehittää päiväkotien suunnittelua lisäämällä tilojen toimivuutta ja käytettävyyttä sekä vähentämällä niihin liittyviä kustannuksia. Kilpailun avulla haluttiin vahvistaa päiväkotia pedagogisena oppimisympäristönä ja tuoda tieto- ja viestintätekniikan näkökulma osaksi toimintaa.

Tavoitteena oli uudistaa oppimisympäristöä perustavalla tavalla ja luopua esimerkiksi perinteisestä kotialuejaosta. Niiden sijaan kilpailussa pyrittiin kehittämään ratkaisuja kohti avoimia tiloja ja niin sanottuja pienoisyhteiskuntia.

Kilpailuun kutsuttiin Anttinen Oiva Arkkitehdit ja Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen Helsingistä sekä Alt Arkkitehdit Oulusta. Kaikissa kolmessa kilpailuehdotuksessa uudenlaiseen varhaiskasvatuksen pedagogiikkaan oli paneuduttu kiinnostavalla tavalla. Tontin asemakaavan ja lähes nollaenergia -tavoitteiden ohjaamana ehdotuksissa oli kaupunkikuvallisesti päädytty hyvin samankaltaisesti kompakteihin kaksikerroksiin ratkaisuihin. Kaikissa ehdotuksissa uudella päiväkodilla on ympäröivistä rakennuksista poikkeava ja vahva oma identiteetti.

Onnistunut mittakaava ja kylämäinen ilme

Kilpailun voittajaksi valittiin **Anttinen Oiva Arkkitehtien** ehdotus *Kamut*. Ehdotuksen arkkitehtuuri on kilpailun omaleimainen. Rakennuksen ilme samaistuu lapsen maailmaan, ja sen mittakaava on onnistunut.

Kompakti neliömäinen pohjaratkaisu on jaettu neljään harjakattoiseen massaan, mikä antaa päiväkotirakennukselle kylämäisen ilmeen. Tiilijulkisivujen aukotus on taitavasti harjattu, ja kaari-ikkunat tuovat niihin sopivasti yllätyksellisyttä ja leikkisyyttä. Toisen kerroksen neljään eri suuntaan avautuvat parvekkeet voimistavat tätä kaupunkikuvallista ratkaisua. Julkisivujen hallitsevana materiaalina paikalla muurattu tiili on luonteva, ja se sopii hienosti Martinlaakson kehittyvään kaupunkikuvaan.

Työssä on tavoiteltu ajatonta ja lempeää ilmettä, joka tekee päiväkodista helposti lähestyttävän ja luo kodikkaan tun-

nelman – siinä on onnistuttu. Pohjapiirroksessa ja sisäperspektiivissä kuvattu päiväkotimiljöö herättää juuri oikeanlaisia lupauksia lapsen mittakaavaisesta pedagogisesta miljööstä.

Rakennus sijoittuu alueen itäisimpään nurkkaan ja rajautuu Vaahtera-aukioon, mikä vapauttaa rakennuksen lounaispuolen pihan päiväkotiryhmien ulkoiluun ja sisäänkäynneille. Pihojen jäsentely ja ideat taiteen tuomisesta piha-alueille herättävät lupauksia. Vaahtera-aukion levittäytymistä koko tontin pituudelle pidettiin positiivisena.

Kunniamaininta pedagogisista ansioista

Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen ehdotukselle *Kompassi* myönnettiin kunniamaininta erityisistä ansioista uuden pedagogisen ympäristön kehittämisessä. Kilpailuehdotuksen maantasokerroksen yhteistilat muodostavat onnistuneen toiminnallisen kokonaisuuden. Kaikki kuraeteiset on sijoitettu ensimmäiseen kerrokseen, mikä on ennakkoluuloton ratkaisu. Se vapauttaa onnistuneesti toisen kerroksen pohjan suuresta osasta kiinteitä rakenteita, mikä lisää toisen kerroksen muuntojoustavuutta.

Toisen kerroksen pedagoginen ympäristö on elämyksellinen ja avoin. Parvet luovat kiinnostavan ja pienimittakaavaisen lisän tilakokonaisuuteen.

Vantaan kaupungin tilakeskus ja käyttäjät jatkavat suunnittelua voittaneen ehdotuksen tekijöiden kanssa.

Mikko Summanen

Palkitut

Voittaja Kamut

Anttinen Oiva Arkkitehdit

Tekijät: Selina Anttinen, Vesa Oiva

Pääavustaja: Lauri Virkola

Työryhmä: Tomi Itäniemi, Samuli Summanen,
Hiroyuki Tsukoi, Anna Grönlund, Erika Kallasmaa
(taide)

Muiden ehdotusten tekijätiedot löytyvät SAFAn verkkosivuilta www.safa.fi > Kilpailut.

Palkintolautakunta

Arja Lukin, kaupunginarkkitehti, tilakeskus,
puheenjohtaja

Jukka Hagelberg, hankesuunnittelupäällikkö,
tilakeskus

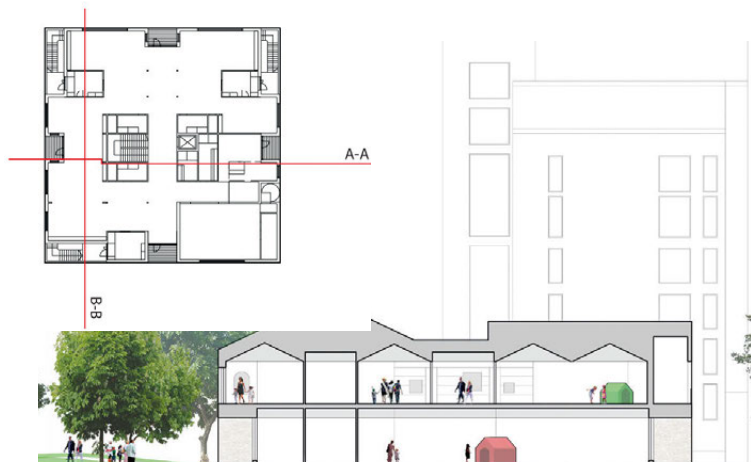
Juha Vuorenmaa, rakennuttajapäällikkö, tilakeskus

Riitta Miettinen, rakennuttaja-arkkitehti, tilakeskus

Teea Markkula, varhaiskasvatuspäällikkö,
sivistystoimen toimiala

Ehdotus Kamut.

EHDOTUKSELLE KOMPASSI MYÖNNETTIIN KUNNIAMAININTA ERITYISISTÄ ANSIOISTA
UUDEN PEDAGOGISEN YMPÄRISTÖN KEHITTÄMISESSÄ.

Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen
kunniamaininnan saanut ehdotus Kompassi.

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

Seinäjoen Törnävän sairaala-alue,
tutustumiskäynti 15.7.2016 klo 13.00
Kuopion soiva ja sykkivä sydän, 1. vaihe
Valossa-valaistussuunnittelukilpailu
Tampereen Hiedanrannan kansainvälinen ideakilpailu
Suomenlinnan täydennysrakentaminen, suppea

ALOITUS

2.5.2016
18.4.2016
1.6.2016
26.4.2016
27.5.2016

SISÄÄNJÄTTÖ

26.8.2016
5.9.2016
9.9.2016
21.9.2016
3.10.2016

KUTSUKILPAILUT

PSOAS, Välikylän tornitalo
Arabian kortteli, 2. vaihe
Lahden Hennalan alue
Oulun asemakeskus
Mountain Man Quarter, Otaniemi

18.4.2016
10.6.2016
24.5.2016
10.5.2016
15.6.2016

31.8.2016
14.9.2016
15.9.2016
30.9.2016
15.11.2016

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi -> kilpailut

Uutta keskusta-asumista Näsijärvelle

Kutsukilpailussa Näsijärven rannalle muodostui uuden Ranta-Tampellan asuinalueen kortteli. Alueen rakentamisen mahdollistaa valmistumassa oleva rantatunneli, joka yhdistää Näsijärven ja Tampereen keskustan.

Peabin ja Tampereen kaupungin järjestämän kilpailun tavoitteena oli laatia kortteliin korkealuokkainen, vetovoimainen, ympäristöön sopiva ja toteutuskelpoinen suunnitelma, joka hyödyntää alueen maisemallisia ja kaupunkikuvallisia elementtejä. Kilpailuun kutsuttiin viisi arkkitehtitoimistoa: Arkkitehdit Anttila & Rusanen, Arkkitehtitoimisto Neva, Cederqvist & Jäntti Arkkitehdit, Sigge Arkkitehdit ja BST-Arkkitehdit.

Voittajaksi valittiin **BST-Arkkitehtien** ehdotus *Flanööri ja kalamies*. Kunniamaininnan sai **Sigge Arkkitehtien** ehdotus *Kudos*.

Järvinäkymiä ja asuntoarkkitehtuurin trendejä

Kilpailuohjelman tehokkuustavoitteet ja yksityiskohtainen asemakaava johtivat siihen, että kaikkien ehdotusten massoittelu on kompaktia ja tiivistä. Ehdotuksissa on yhtä poikkeusta lukuun ottamatta noudatettu asemakaavassa esitettyjä suorakaiteisia rakennusaloja. Ehdotuksessa *Ruffi* julkisivut on muotoiltu itä- ja länsisivuilla siten, että ne avautuvat viistosti Näsijärvelle. Ratkaisu tarjoaa hienoja järvinäkymiä mutta johtaa alimmissa kerroksissa rakenteellisiin ongelmiin.

Asemakaavan mukaiset maanpinnan ja rakennusten yläreunojen korkeusasemat aiheuttivat suunnitteluhaasteita. Yhdeksän, järven puolella kymmenen, kerroksen liisääminen painaa kellarikerroksen lattiatasoa ranta-alueen korkeuteen nähden liian alas.

Asuntoarkkitehtuurin nykysuuntaukset ovat tunnistettavissa useissa ehdotuksissa. Trenditietoisuus näkyy erityisesti julkisivuissa ja pintojen jäsentelyissä. Kaksoisjulkisivullisia parvekvyöhykkeitä on käytetty useassa ehdotuksessa. Parvekvyöhykkeillä on kilpailutavoitteiden mukaisesti haettu asunnoille mahdollisimman paljon järvinäkymiä, joten kaikissa ehdotuksissa parvekvyöhykkeet painottuvat korttelin järvenpuoleisille itä- ja länsisivuille.

Useimmissa ehdotuksissa pelkästään korttelin sisäpihalle suuntautuvat asunnot saavat tyytyä vaatimattomampiin parvekkeisiin ilman järvinäkymiä. Tässä suhteessa asuntojen laatuero on kaikissa ehdotuksissa suuria.

Laadukasta asutosuunnittelua

Asutosuunnittelu on kaikissa ehdotuksissa ammattitaitoista, vaikka perusratkaisuillaan asunnot ovat tavanomaisia. Muista poiketen ehdotuksessa *Kudos* on selkeitä loft-asuntoja, joiden tilahierarkia on erityisen onnistunut.

Ehdotuksessa *Ruffi* kulku toisen ja kolmannen kerroksen asuntoihin järjestetään luhtikäytävistä, jolloin kerrostehokkuus saadaan korkeaksi. Valitettavasti asuntojen näkymien ja valoisuuden kannalta ratkaisu ei ole paras vaihtoehto. Ehdotus *Yläfemma* on asuntojen sijoittelun, selkeyden ja toimivuuden kannalta erinomainen, mutta sitä vaivaa lähiömaisyyden.

Pihan toimintojen suunnittelu jää melko viitteelliseksi. *Ruffissa* pihan ja muiden ulko-oleskelualueiden suunnittelu viedään muita ehdotuksia pidemmälle. Ehdotuksessa korttelin jalustan katoille sijoitetaan mielenkiintoisia kattopuutarhoja ja niitä yhdistävä sisäinen reitti. Kaikissa ehdotuksissa korttelin sisäpihalta on vähintään yksi maantasoyhteys rantapuistoon. Ehdotuksessa *Yläfemma* yhteyksiä on kolme, joista keskimääräinen avautuu hienosti suoraan järvimaisemaan.

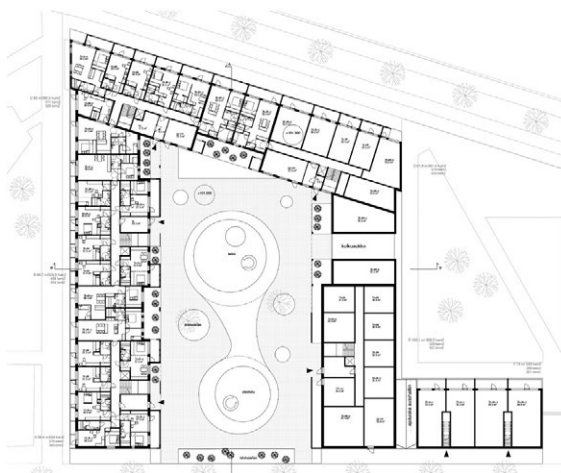
Voittaja tasapainoinen kokonaisuus

Voittaneen ehdotuksen *Flanööri ja kalamies* vahvuuksia ovat sopivan arvokas ja näyttävä ulkonäkö sekä suunnitelman soveltaminen ympäristöön. Ehdotus mukautuu asemakaavan reuna-ehdotoihin ja hyödyntää järvinäkymiä onnistuneesti myös sisäpihan puolella. Suunnitelmaan on sovitettu sopivasti erikokoisia asuntoja, ja asuntoratkaisut ovat selkeät ja kehityskelpoiset.

Kunniamaininnan saaneessa ehdotuksessa *Kudos* arkkitehtuuri on määrätietoista ja hallittua. Julkisivut ovat arkki-

Voittanut ehdotus *Flanööri ja kalamies*.

tehtuuriltaan komeat, ja ne on toteutettu yhdellä pääteemalla. Yhden teeman käyttö ilman julkisivujen pienipiirteisempää jäsentämistä luo näyttävää mutta ympäristöään dominoivaa ja raskasta arkkitehtuuria. Ehdotuksen pohjaratkaisut ovat erinomaisia ja raikkaita.

Palkitut

Voittaja Flanööri ja kalamies

BST-Arkkitehdit

Tekijät: Petri Tavilampi, Jari Lantiainen

Avustajat: Jon Thureson, Ville Reima, Maria Nokso

Kunniamaininta Kudos

Sigge Arkkitehdit

Tekijä: Pekka Mäki

Pääavustaja: Jani Vahala

Avustajat: Jouni Lehtonen, Roope Elojärvi, Mikael Mantila, Simo Kiviruusu, Petteri Kääriä, Ilari Viljanen

Muut kutsutut toimistot

Cederqvist & Jäntti Arkkitehdit

Arkkitehtitoimisto Neva

Arkkitehdit Anttila & Rusanen

Muiden ehdotusten tekijätiedot löytyvät SAFAn verkkosivuilta www.safa.fi > Kilpailut.

Palkintolautakunta

Palkintolautakunnan puheenjohtaja: **Eija Muttonen-Mattila**, rakennustarkastaja, Tampereen kaupunki
Anna Hyypä, kaavoitusarkkitehti, Tampereen kaupunki

Matti Joensuu, yksikön johtaja, Peab

Marjo Jalonen, projektipäällikkö, Peab

Sihteeri: Miinu Oinonen, asiakaspalveluinsinööri, Peab

Kilpailijoiden valitsema palkintolautakunnan jäsen:

Juha Luoma

Modernin arkiston ylystyys

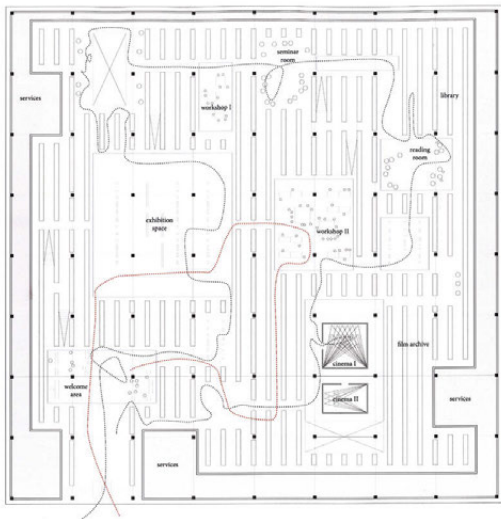
Taiteilija- ja muotoilijapariskunta Tapio Wirkkalan ja Rut Brykin 100-vuotissyntymäpäivien kunniaksi järjestettiin kansainvälinen ideakilpailu, jolla haluttiin löytää uusia näkökulmia siihen, miten säätöön mittavan arkiston voisi esitellä tulevaisuudessa.

Ehdotus Map.

Palkitut työt

Trails Tekijät: Johanna Brummer ja Heini-Emilia Saari, Suomi

Map Tekijät: Chiara Montgomerie ja María José Orihuela, Britannia

Sancho Ponza Tekijä: Philip Tidwell, Yhdysvallat

Elävä Arkisto Tekijät: Emmanuel Laux ja Sebastian Weindauer, Saksa

The Give Collection Tekijä: Simon Örnberg, Suomi

Palkintolautakunta

Eva Franch i Gilabert, Mikko Heikkinen, Pilvi Kalhama,

Emmi Keskisarja (SAFAn nimittämä jäsen), Juhani

Pallasmaa, Laura Sarvilinna

Sihteeri: Petra Wirkkala-Vaarne

kiston esineiden arvokkuutta ja haurautta ei aivan ymmärretty. Avoimuuden toivetta oli tulkittu liiankin reippaasti ehdotuksissa, joissa kävijät saivat siirrellä ja kosketella arkiston esineitä. Liikuteltavuus toistui töissä niin näyttelyarkkitehtuurin siirreltävyysnä kuin mahdollisuutena globaaleihin etänäyttelyihin. Useat kilpailuehdotukset esittelivät kiinnostavia konsepteja, vaikka toteutuksen kirkkaus uupui.

Viisi ehdotusta jatkokehittelyyn

Tuomaristo päätyi yksimieliseen ratkaisuun viidestä jaetusta ensimmäisestä palkinnosta. Vaikka yksikään palkituista ehdotuksista ei yllä ratkomaan vakuuttavasti koko tehtävänantoa, ne tarjoavat yhdessä erilaisia kiinnostavia ratkaisumalleja.

Ehdotus *The Give Collection* keskittyy jakamiseen usealla tasolla: jakamalla kokemuksia verkkoalustalla, jakamalla tietoa ja henkilökohtaisia näkökulmia ja linkittämällä arkisto sosiaalisen median palveluihin. Ehdotuksen vahvuutena on kokemuksellinen ja runsastietoinen virtuaaliarkisto.

Suunnitelma *Trails* tarjoaa käyttäjän toiveiden mukaan kustomoidun polun arkiston aarteisiin. Polku visualisoidaan valojen avulla modulaariseen näyttelyarkkitehtuuriin. Suunnitelma sai positiivista huomiota tilallisesta selkeydestä ja vähäeleisyydestä.

Digitaalinen sovellus ja fyysinen arkisto täydentävät toisiaan ehdotuksessa *Map*. Siinä käyttäjä saa henkilökohtaisiin valintoihin perustuvan suosituksen arkistoreitistä.

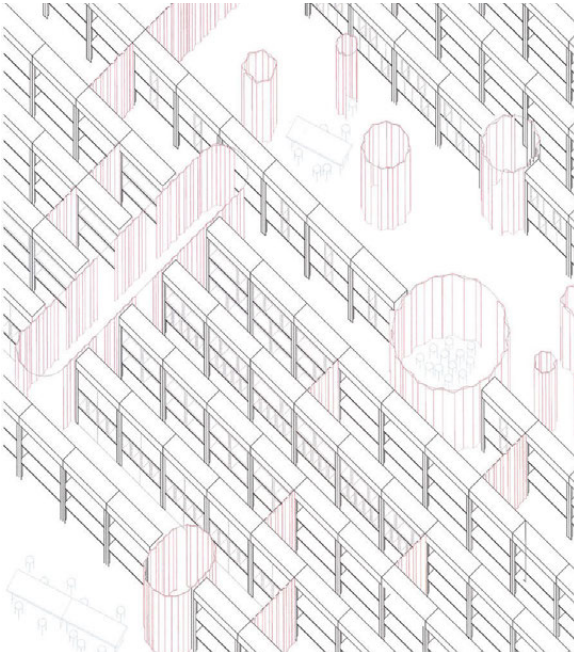
Ehdotus *Elävä Arkisto* rakentuu siirreltävstä säilytysjärjestelmästä, joka joustaa käyttötarpeiden mukaan. Ehdotuksessa arkisto itsessään on näyttely.

Suunnitelma *Sancho Ponza* yhdistää robotiikkaa alati muuttuvaan arkistokokemukseen. Kävijä syöttää toiveensa tietokoneohjelmaan, ja robotti kokoaa vaihtuvan näyttelyn käyttäjien toiveista.

Kilpailun voittajat kutsutaan lokakuussa 2016, Rut Brykin syntymäpäivänä, järjestettävään seminaariin, jossa on tarkoitus keskustella palkittujen töiden sisällöstä ja mahdollisesta konseptien hyödyntämisestä jatkokehittelyssä yhdessä asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on avata arkisto yleisölle jo vuonna 2017 Emmen näyttelytiloihin.

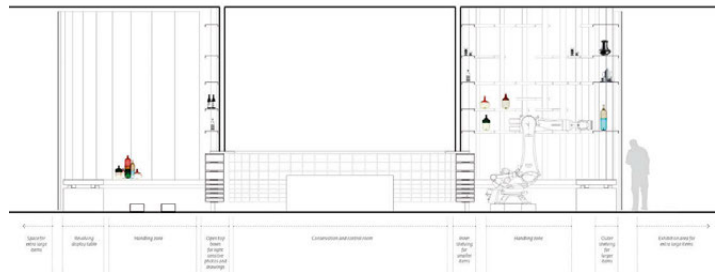
Tapio Wirkkalan ja Rut Brykin työt ovat aistikas ylistys luomiselle. Niistä huokuu tekijöidensä kunnioitus työn tekemistä kohtaan. Sen taian tavoittaakseen pitää päästä aineiston äärelle. Siihen avautuukin pian mahdollisuus.

Emmi Keskisarja

”

LIIKUTELTAVUUS TOISTUI TÖISSÄ
NIIN NÄYTTELYARKKITEHTUURIN
SIIRRELTÄVYYTENÄ KUIN
MAHDOLLISUUTENA
GLOBAALEIHIN ETÄNÄYTTELYIHIN.

Sipoonlahden koulun muodonmuutos

Kutsukilpailussa Söderkullaan suunniteltiin tulevaisuuden koulukampusta 1 300 oppilaalle. Laajennuksen ensimmäinen vaihe valmistuu vuonna 2019.

Sipoon kunnan järjestämässä kutsukilpailussa tehtävänä oli Sipoonlahden yhtenäiskoulun vaiheittaisen laajennuksen suunnittelu tulevaisuuden oppimisympäristöksi. Kilpailulla haluttiin löytää kampusalueelle arkkitehtonisesti korkeatasoinen ja kuntakuvaan rikastuttava ratkaisu, joka on toimiva ja joustava myös tulevaisuudessa. Kampukselle sijoitetaan myös uusi päiväkotijä ja ruotsinkielinen peruskoulu.

Kilpailuun kutsuttiin viisi toimistoa tai työryhmää, joista voittajaksi valikoitui työryhmä Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen, Arkkitehdit Frondelius + Keppo + Salmenperä ja FCG Suunnittelu ja tekniikka. Muut kutsutut olivat ARK-house arkkitehdit, Arkkitehtitoimisto Perko, JKMM Arkkitehdit sekä COBE ApS ja Lundén Architecture.

Pedagogiikka edellä

Tehtävä oli poikkeuksellisen laaja, ja esimerkiksi koulun tilaohjelman laatiminen oli jätetty kunkin kilpailijan harteille. Lähtötiedoksi oli annettu ainoastaan eri laajennusvaiheiden mitoitussopilasmäärät. Kilpailijoiden tuli esittää koulun luon-

nossuunnitelmien lisäksi erikoissuunnittelun ja pedagogiikan periaateratkaisut sekä kampusalueen yleissuunnitelma.

Haastavasta tehtävästä huolimatta kilpailuun saatiin viisi korkeatasoista ehdotusta. Ne sisälsivät useita erilaisia ratkaisumalleja ja tarjosivat hyvän käsityksen Sipoonlahden koulukampusalueen kehitysmahdollisuuksista sekä nykyisen koulun muokkaamisesta tulevaisuuden tarpeisiin. Arvioinnissa painotettiin erityisesti pedagogiikan ja toiminnallisen ratkaisun suhdetta tilatehokkuuteen ja kokonaistaloudellisuuteen.

Kehittyvä taajamakuva

Sipoonlahden koulu sijaitsee Söderkullan tiivistyvän taajamarakenteen ytimessä. Lähes kaikissa ehdotuksissa nykyisen koulun edustan avoin maisematila säilytettiin vehreänä kampuspuistona. Parhaissa ratkaisuissa oli pystytty muodostamaan laaja autoton alue, jossa kuntalaisia ja koululaisia palvelevat lähiliikunta- ja virkistystoiminnot limittyvät luontevasti koulun piha-alueisiin.

Laajennusten suhde nykyiseen kouluun oli parhaimmillaan ehdotuksissa, joiden rakennuskokonaisuus porrastui mitataakaltaan ja myös muutti koulun olemukseltaan sympaattisemmaksi ja helpommin lähestyttäväksi. Laajennusten vaiheittainen toteuttaminen osoittautui vaikeaksi, koska taajamakuva jää keskeneräiseksi ja koulun toiminnalle aiheutuu häiriöitä. Ehdotusten vertailussa kävi selväksi, että nykyisen koulun ja laajennusten tulee muodostaa yksi eheä pedagogiinen kokonaisuus sen sijaan, että laajennus erotettaisiin nykyiselle koululle rinnakkaiseksi yksiköksi.

Suomalainen kouluarkkitehtuuri elää murrosvaihetta. Pedagogiikassa siirrytään uuden opetussuunnitelman mukaiseen ilmiöpohjaiseen oppimiseen, ja koulujen tilasuunnittelussa haetaan sitä tukevia ratkaisuja. Kilpailu osoitti, että suunnittelutoimistot tuntevat nykyisiä pedagogiikan suuntauksia, mikä näkyi erityisesti parhaissa ehdotuksissa. Tietoutta oli sovellettu ilahduttavan luovasti, ja syntyneet tilaratkaisut ohjaavat luontevasti uuden opetussuunnitelman toteutumista ja tulevaisuuden koulun toimintakulttuuria.

Kilpailun sato osoitti, että hyvä toiminnallinen ratkaisu, uusi pedagogiikka, tilatehokkuus ja taloudellisuus voivat toteutua samassa paketissa arkkitehtuurin laadusta tinkimättä.

Kyläkoululla voittoon

Kilpailun voittajaksi valittiin ehdotus *Tandem*, joka onnistui tasapainoisesti kaikilla arvioinnin osa-alueilla. Suunnitelma perustuu ajatukseen yhdeksästä kyläkoulusta, jotka jakavat suuren koulurakennuksen oppilaan näkökulmasta helposti hahmotettaviin osiin.

Ehdotuksen Tandem mittakaava on onnistunut.

VOITTANUT SUUNNITELMA PERUSTUU AJATUKSEEN YHDEKSÄSTÄ KYLÄKOULUSTA.

Lisä- ja uudisrakentaminen ratkaistiin kauttaaltaan kaksikerroksisena, mikä tekee suunnitelmasta mittakaavallisesti erittäin onnistuneen. Hallitun räystäslinjan yhdistämät laajennukset muodostavat kauniin tiilisen jalustan nykyiselle koululle. Ulkotilat ovat innostavia ja jäsenyivät onnistuneesti erikäisten alueisiin. Eri teemoille omistettut sisäpihat laajentavat oppimisympäristöjä rakennuksen ulkopuolelle ja toimivat välittävänä alueina laajan kampuspuiston ja pienten kyläkoulujen välillä.

Koulun sydänaalueen ratkaisu on luova ja rohkea. Nykyisen koulun korkeaa aulaa täydentää avoimien tilojen, aineopetusluokkien ja kattoikkunoiden tilakudelman, joka virittää rakennukseen innostavan ja vuorovaikutukseen kannustavan tunnelman.

Kunniamaininnat annettiin ehdotuksille *Puistokampus* ja *Sibbesby*. *Puistokampus* on hallittu ja yhtenäinen kokonaisuus, jonka juurevan lämminhenkinen arkkitehtuuri täydentää kampusmaisemaa ajattoman tyylikkäästi. *Sibbesby* tarjoaa raikkaan uuden ratkaisumallin vallalla olevaan koulurakentamiseen, ja se on pedagogiselta ratkaisultaan erityisen ansiokas.

Ilkka Salminen

Ehdotus Sibbesby sai kunniamaininnan.

Ehdotus Puistokampus sai toisen kunniamaininnan.

Palkitut

Voittaja Tandem

Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen

Arkkitehdit Frondelius + Keppo + Salmenperä

FCG Suunnittelu ja tekniikka

Tekijät:

Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen: arkkitehti SAFA **Anssi**

Kankkunen, arkkitehti SAFA **Hilla Rudanko**, tekniikan

kandidaatti **Tuomas Martinsaari**, tekniikan kandidaatti

Valter Rutanen

Arkkitehdit Frondelius + Keppo + Salmenperä: arkkitehti SAFA

Jari Frondelius, arkkitehti SAFA **Jaakko Keppo**, arkkitehti

SAFA **Juha Salmenperä**, maisema-arkkitehti, arkkitehti

SAFA **Soile Heikkinen** (maisemasuunnittelu)

FCG Suunnittelu ja tekniikka: arkkitehti SAFA **Mikko Kaira**, RI

Kari Lomperi (rakennesuunnittelu), DI **Eveliina Kavander**

(LVIAJ-suunnittelu, energiatehokkuus), DI **Mika Strachan**

(LVIAJ-suunnittelu, energiatehokkuus), RI **Kari Tapanainen**

(sähkö-, tele- ja valaistussuunnittelu)

Asiantuntijat: johtava konsultti **Raila Oksanen** / FCG

(pedagogia), insinööri **Mauno Aho** / FCG (akustiikka),

sisustusarkkitehti SIO **Mervi Alaluusua** / FCG (sisustus-

suunnittelu), liikennesuunnittelija **Tuomas Miettinen** /

FCG (liikennesuunnittelu), keittiösuunnittelija **Pirjo**

Pajarinen / HKR arkkitehtuoriosasto (keittiösuunnittelu),

arkkitehti, hankesuunnittelija **Vera Schulman** / Espoon

kaupunki (koulusuunnittelu), **Harri Väistö** ja **Tuomas**

Bergström / Suoja-Expert (VSS-suunnittelu)

Avustaja: arkkitehti SAFA **Emmi Järä** / Arkkitehdit Frondelius +

Keppo + Salmenperä

Visualisointi: **Aarti Ollila Ristola** Arkkitehdit

Muut kutsutut toimistot

ARK-house arkkitehdit, Arkkitehtitoimisto Perko,

COBE ApS & Lundén Architecture, JKMM Arkkitehdit

Muiden ehdotusten tekijätiedot löytyvät SAFAn verkkosivuilta www.safa.fi > Kilpailut.

Palkintolautakunta

Puheenjohtaja **Ilari Myllyvirta**, tekninen johtaja, **Jukka**

Haakana, rakennuttajainsinööri, **Rauno Haapaniemi**,

valtuutettu, **Jorma Joki-Korpela**, Sipoonlahden koulun

rehtori, **Jarkko Lyytinen**, kaavoitusarkkitehti, **Hannu**

Ollikainen, koulutoimen opetuspäällikkö, **Maarit Rope**,

suomenkielisen koulutusjaoston puheenjohtaja, valtuutet-

tu, **Ulla-Maija Upola**, rakennusvalvontapäällikkö, **Ilkka**

Salminen, arkkitehti SAFA (SAFAn nimittämä jäsen).

Tilausta Ammattipäivälle

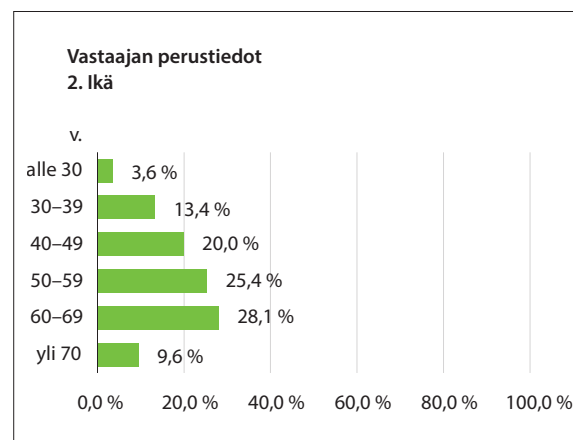
SAFAn Ammattipäivä järjestetään tänä vuonna ensimmäistä kertaa. Se on kerran vuodessa järjestettävä maksuton täydennyskoulutustilaisuus. Tavoitteena on tarjota koko jäsenistölle ajankohtaista tietoa arkkitehdin ammattitaidon ylläpitämiseksi ja herättää keskustelua ammatin ajankohtaisista kysymyksistä.

Hallituksen ammattipoliittinen jaos toteutti toukokuussa verkkokyselyn Ammattipäivästä kartoittaakseen jäsenistöä kiinnostavia koulutusaiheita. Vastausaktiivisuus oli hyvä: kyselyyn vastasi kaikkiaan 345 henkilöä eli joka kymmenes koko jäsenistöstä. Vastaajien maantieteellinen jakautuminen noudatti pitkälti jäsenistön maantieteellistä jakautumista: suurin vastaajaryhmä olivat HESA-SAFAn jäsenet (65,2 %) ja tämän jälkeen TAM-SAFA (7,7 %), P-S SAFA (6,7 %) ja Turku-SAFA (6,7 %). Vastauksia saatiin suhteellisen tasaisesti kaikista ikäluokista mutta eniten 50–69-vuotiailta, joita oli reilu puolet vastaajista.

Muuttuva lainsäädäntö kiinnostaa

Koulutusteemoista nousi selkeästi suosituimmaksi *viimeaikaiset lainsäädännön muutokset* (51,6 %). Muita suosittuja teemoja olivat *kestävä rakentaminen* (44,0 %), *korjausrakentamisen*

ajankohtaiset kysymykset (38,5 %) ja *arkkitehdin ammattikuva ja tehtäväkenttä* (37,6 %). Lähes kymmenesosa vastaajista oli sitä mieltä, että teemalla ei sinällään ole väliä vaan kaikki kiinnostaa. Vapaat vastaukset sisälsivät paljon hyviä ehdotuksia tulevien Ammattipäivien aiheiksi, kuten *esteettömyys, kansainvälinen toiminta, markkinointi ja kustannustietoisuus*.

3. Ammattipäivän teema – minua kiinnostavia teemoja (max 3 kpl)

AMMATTIPÄIVÄÄ PIDETTIIN
YLEISESTI TERVETULLEENA JA
HYVÄNÄ UUTENA AVAUKSENA
SAFAN TOIMINNASSA.

Ammattipäivä tavoittaa kaikki

Jotta kaikilla jäsenillä on yhtäläinen mahdollisuus osallistua Ammattipäivään, tilaisuuteen on mahdollista osallistua verkon kautta. Yli puolet vastanneista (55,5 %) oli sitä mieltä, että Ammattipäivä pitäisi järjestää pääkaupunkiseudulla. Vastaajista kuitenkin jopa 12,7 prosenttia piti parhaana vaihtoehtona verkko-osallistumista. Valtaosa kyselyn vastaajista oli kiinnostunut osallistumaan tilaisuuteen paikan päällä (61,3 %), kun viidenes ei osannut tässä vaiheessa vielä ottaa asiaan kantaa (19,6 %). Selkeästi kielteisen kannan osallistumiseen otti vain muutama prosentti vastaajista (2,9 %).

Iltapäivän kestävä tilaisuus oli suosituin vaihtoehto lähes 50 prosentin vastaajaosuudellaan. Noin puolet näistä vastaajista toivoi Ammattipäivän yhteyteen myös muuta ohjelmaa, kuten ekskursiota, illanviettoa tai vain mahdollisuutta vapaaseen ajatuksenvaihtoon kollegojen kesken.

Positiivista palautetta

Kyselyn kommenttikenttään kertyi terveisinä paljon positiivista palautetta ja hyviä ideoita tapahtuman kehittämiseksi tulevina vuosina. Ammattipäivää pidettiin yleisesti tervetulleena ja hyvänä uutena avauksena SAFAn toiminnassa. Ammattipäivä sai erityisesti kiitosta niin mahdollisuudesta maksuttomaan täydennyskoulutukseen kuin uutena jäsenistön keskustelu- ja tapaamisforumina.

Ammattipoliittinen jaos kiittää kaikkia kyselyyn vastanneita aktiivisesta ja arvokkaasta osallistumisesta tapahtuman kehittämiseen. Tulevasta tilaisuudesta tiedotetaan lisää heti kesälomien jälkeen. Tapaamisiin ja kuulemisiin – viimeistään Ammattipäivänä!

Pia Selroos

ammattipoliittisen jaoksen sihteeri

Vuosilomalain muutokset vaikuttavat lomiin

Oikeus vuosiloman siirtämiseen työkyvyttömyyden vuoksi muuttui huhtikuussa voimaan tulleella vuosilomalain muutoksella. Lakiin lisättiin kuuden päivän omavastuu.

Omavastuu tarkoittaa sitä, että työntekijä ei saa enää siirtää lomaansa kokonaisuudessaan toiseen ajankohtaan, mikäli hän sairastuu vuosilomalla. Omavastuu koskee työntekijöitä, jotka ovat 1.4.2015–31.3.2016 ansainneet vuosilomaa yli 24 päivää.

Lisäksi äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan aikana vuosilomaa kertyy jatkossa enintään kuudelta kuukaudelta. Muutokset tulivat voimaan 1.4.2016 alkaen.

Jokaiselle turvataan neljän viikon vuosiloma

Vuosilomalain muutoksen myötä työntekijällä, joka sairastuu vuosilomansa aikana, on oikeus vuosiloman siirtämiseen kuuden omavastuupäivän jälkeen. Omavastuupäivät voivat kertyä myös yksittäisistä työkyvyttömyydestä johtuvista poissaolopäivistä. Jokaiselle työntekijälle turvataan kuitenkin aina neljän viikon vuosiloma, jos vuosilomaa on ansaintavuodelta kertynyt vähintään 24 arkipäivää. Jos työntekijä on ansainnut lomaa esimerkiksi 25 päivää, omavastuupäiviä voi olla vain 1.

Jos työntekijä on ansainnut lomaa täydet 30 päivää ja hän sairastuu kesälomalla esimerkiksi 5 päiväksi ja myöhemmin talvilomalla 4 päiväksi, työntekijä voi siirtää 3 päivää vuosilomaa toisena ajankohtana pidettäväksi.

Arkkitehtitoimistoihin kilpailukyky sopimuksen mukainen neuvottelutulos

ATL ry, Palta ry ja Ylemmät toimihenkilöt YTN ry saivat neuvottelua 1.6.2016 arkkitehtisuunnittelualan ylemmille toimihenkilöille kilpailukyky sopimuksen mukaisen neuvottelutuloksen. Sopimuksen piirissä on noin 1 040 henkilöä.

JATKOSSA ON HYVÄ MUISTAA, ETTÄ MIKÄLI LOMALLA SAIRASTUU, TYÖNANTAJALTA ON OMAVASTUUSTA HUOLIMATTA PYYDETTÄVÄ VUOSILOMAN SIIRTOA VIIVYTYKSETTÄ.

Loman siirtoa pyydettyä heti

Jos työntekijä on sovitun vuosilomansa alkaessa tai sen osan alkaessa työkyvytön, on loma siirrettävä työntekijän pyynnöstä myöhempään ajankohtaan. Tällainen loman ajankohdan siirtäminen ei aiheuta kuuden päivän omavastuuta.

Jatkossa on hyvä muistaa, että mikäli lomalla sairastuu, työnantajalta on omavastuusta huolimatta pyydettyä vuosiloman siirtoa **viivytyksettä**, koska myös yksittäiset sairastamispäivät lasketaan omavastuupäiviin. Työnantaja huolehtii sairauspäivien laskemisesta ja loman siirtämisestä mainittujen sääntöjen puitteissa. Sairaudesta tulee tarvittaessa esittää luotettava selvitys.

Perhevapaan lomakertymä pienenee

Aiemman lain mukaan työntekijälle kertyi vuosilomaa koko perhevapaan ajalta lukuun ottamatta hoitovapaata. Lakimuutoksen myötä vuosilomaa kertyy korkeintaan 156 äitiys- ja vanhempainvapaapäivältä ja 156 isyys- ja vanhempainvapaapäivältä eli kuudelta kuukaudelta.

Uutta lakia sovelletaan niihin äitiys- ja vanhempainvapaapäiviin tai vastaavasti isyys- ja vanhempainvapaapäiviin, jotka pidetään lain voimaantulon jälkeen. Lisäksi edellytyksenä on, että ensimmäinen perhevapaajakso kyseisen lapsen hoitamiseksi pidetään 1.4.2016 tai sen jälkeen.

A-lomat on akavalaisten lomajärjestö, jonka palvelut edistävät terveyttä, työssä jaksamista ja hyvinvointia. A-lomat tarjoaa rahanarvoisia jäsenetuja. Tutustu ja hyödynnä mahdollisuudet.

Ensimmäinen askel on tärkein

A-lomat on Palkansaajien hyvinvointi ja terveysjärjestön PHT:n perustajajärjestö. PHT tarjoaa palkansaajille erilaisia terveyttä ja aktiivisuutta edistäviä 1.askel-hyvinvointipalveluita. Lue lisää www.pht.fi.

Mökit akavalaisille

A-lomien vuokraamat mökit ovat laadukkaita ja hyvin varusteltuja. Ne sijaitsevat loman ja rentoutumisen kannalta parhailla paikoilla: Tammisaaren Kopparössä, Vierumäellä, Himoksella, Levillä, Rukalla, Jerisjärvellä, Tahkolla, Punkaharjulla ja Vuokatissa. Katso vapaat viikot A-lomien verkkosivujen varauskalenterista. Muista myös viime hetken peruutuspaikat!

Kansainvälinen kodinvaihto

A-lomat toimii kansainvälisen Intervac-kodinvaihdon asiamiehenä Suomessa. Intervac-lomapalvelussa kodinvaihtajat vaihtavat asuntojaan keskenään lomien ajaksi. Suomalaisten kokemukset kodinvaihdoista ovat hyviä. Intervac on turvallinen ja kätevä tapa lomailla. Tutustu palveluun: www.intervac-homeexchange.com.

A-lomat ry

Toiminnanjohtaja Mervi Luostarinen
p. 09 4270 1040
Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
info@A-lomat.fi
www.A-lomat.fi

Bryggman-apuraha SAFAn nuorten jäsenten haettavana

Sisustusarkkitehti **Carin Bryggmanin** ja professori **Erik Bryggmanin** rahaston apuraha, 7 500 euroa, on nyt SAFAn nuorten jäsenten haettavissa. Apuraha myönnetään arkkitehdille, joka täyttää tänä vuonna enintään 35 vuotta ja joka on hyväksytty SAFAn jäseneksi viimeistään 14.6.2016 pidetyssä hallituksen kokouksessa.

Apurahan saajaksi valitaan arkkitehti tai arkkitehtiryhmä, joka on ansioitunut luovan arkkitehtuurin alueella tai jonka hakemuksessaan esittämä työsuunnitelma edistää luovaa arkkitehtuuria suunnittelun tai tutkimuksen näkökulmasta.

Vapaamuotoiset hakemukset perusteluineen ja liitteineen tulee toimittaa perjantaihin 5.8.2016 kello 16 mennessä SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnalle osoitettuna osoitteeseen SAFAn toimisto, Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki tai sähköpostitse osoitteeseen koulutus@safa.fi.

Lisätietoja antaa

SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnan sihteeri,
koulutusvastaava Pia Selroos,
puh. 041 528 2952 tai pia.selroos@safa.fi.

Strategian jalkautusta

SAFAn liittovaltuusto kokoontui kevätkokoukseen hyväksymään viime vuoden toimintakertomuksen ja tarkastelemaan SAFAn päivitetyn strategian 2013–2017 toteutumista. Päivän aikana käytiin vilkasta ajatustenvaihtoa muun muassa SAFAn toiminnan kehittämisestä ja ketteröittämisestä. Liittovaltuutetut tekivät useita aloitteita.

Toiminnan ketteröittäminen

Puheenjohtaja **Leena Rossi** summasi omassa puheenvuorossaan laajasti liiton kuluneen vuoden onnistumisia ja haasteita. Erityisesti hän kiitti ala- ja paikallisosastoja aktiivisesta toiminnasta ja SAFAn asiantuntemuksen näkyvyyttä julkisuudessa. Puheenjohtaja haastoi liittovaltuutetut pohtimaan liiton tulevaisuutta.

– Tulisiko SAFAn tulevaisuudessa panostaa erityisesti kasvuseutujen paikallisosastotoimintaan? Miten liiton organisaatiosta saataisiin keveämpi ja joustavampi? Rossi kysyi.

Talouden osalta keskustelua herätti erityisesti julkaisutoiminnan tulevaisuus. *Arkkitehti*-lehden päätoimittaja **Jorma Mukala** totesi haasteiden olevan samat kuin muillakin kulttuurilehdillä. Valtuutettujen puheenvuoroissa korostui *Arkkitehti*-lehden ja *Arkkitehti*-lehtien asema tärkeinä vaikuttamisen välineinä. Useampi liittovaltuutettu kuitenkin totesi, että lehtien tulevaisuutta tulee pohtia ja suunnitella.

Vaikuttamista ja täydennyskoulutusta

Valtuuston päätöksen mukaisesti SAFAn strategiaa ja sen toteutumista tarkastellaan puolivuositain liittovaltuuston kokouksessa. Kuluvan viisivuotisen strategiakauden painopisteitä ovat: *Jäsenyyden arvo*, *Vaikuttaminen* ja *Osaaminen*.

Keskustelussa kaivattiin liitolle myös uusia toimintatapoja. Nuoret eivät välttämättä halua sitoutua koko vuodeksi toimikuntatyöhön, mutta he haluavat osallistua silti toimintaan esimerkiksi projekteittain.

Ville Hara korosti vaikuttajayhteistyön merkitystä. **Emmi Keskisarja** totesi, että ministeritapaamiset ovat hyvä käytäntö, ja ehdotti, että eritasoisia vaikuttajatapaamisia järjestettäisiin myös toimikuntien kokouksissa.

– Arkkitehtien näkyminen julkisessa yhteiskunnallisessa keskustelussa ongelmien ratkaisijoina nostaa myös ammattikunnan ammatillista itsetuntoa, Keskisarja peräänkuulutti.

Keskustelua käytiin myös tulevan Ammattipäivän toteu-

tuksesta ja teemasta, rakennusarkkitehtikysymyksestä sekä suunnitteilla olevasta nuorten arkkitehtien ARK-pro-täydennyskoulutusohjelmasta, joka herätti kriittisiäkin kannanottoja. Koulutusohjelma nähtiin yhtäältä mahdollisuutena nopeuttaa sellaisten työssä tarvittavien ammatillisten valmiuksien hankkimista, jotka eivät mahdu arkkitehtikoulutukseen. Toisaalta ohjelmaa pidettiin kalliina työnantajille ja turhana, koska taidot opitaan työssä joka tapauksessa.

Vas. Tuire Kujala, Leena Rossi ja Noora Koskivaara.

Akavan hopeinen kunniamerkki Noora Koskivaaralle

Liittovaltuuston kokous käynnistyi mukavissa merkeissä, kun liittovaltuuston puheenjohtaja **Tuire Kujala** luovutti **Noora Koskivaaralle** Akavan hopeisen kunniamerkin.

Noora Koskivaara on toiminut keskeytyksettä akavalaisissa yhteisöissä vuodesta 2000 lähtien. Hän on ollut muun muassa SAFAn hallituksen varapuheenjohtajana, VATA-SAFAn puheenjohtajana, TEKin Arkkitehtiraadin varapuheenjohtajana sekä Vantaan kaupungin akavalaisten pääluottamusmiehenä.

Liittovaltuustoaloitteet

- **Juha Luoma/YAPA-SAFA: SAFasta jäsenistön vaikuttamisen ja osallistumisen kanava**

Ala- ja paikallisosastot sekä yksittäiset jäsenet voisivat tehdä SAFAn kautta huomautuksia, muistutuksia ja valituksia kaavaprosesseista. SAFA voisi myös antaa omaaloitteisesti tai jäsenistön aloitteesta lausuntoja maakunta-, yleis- ja asemakaavoista. Lausunnot, huomautukset, muistutukset ja valitukset toimitettaisiin hyväksyttäväksi SAFAn hallitukseen tai toimikuntaan.

- **Aaro Artto/YAPA-SAFA: Kilpailusääntöjen tarkistus**

SAFAn kilpailusääntöjä on tarkistettava jääviyssääntöjen sekä kansainvälisten kilpailujen tuomarivalintojen osalta. Kansainvälisissä kilpailuissa olisi ainakin yksi ulkomainen ammattituomari. Aloitteessa myös esitettiin kokouspalkkioita maksettavaksi kilpailutoimikunnalle.

- **Tuomo Sirkiä/HESA-SAFA: Liittovaltuustovaalin äänestysprosentin nostaminen**

SAFAn on ryhdyttävä hyviissä ajoin teknisiin, tiedotuksellisiin ja muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin seuraavan liittovaltuuston jäsenten vaalin äänestysprosentin nostamiseksi syksyn 2015 vaalin ennätyksellisen alhaiselta tasolta.

- **Linda Wiksten/HESA-SAFA: Äänestys oikeus liittovaltuustovaalissa opiskelijajäsenille**

Myös opiskelijajäsenille on annettava tasa-arvon nimissä äänestys oikeus liittovaltuustovaalissa. Äänestys oikeus olisi omiaan sitouttamaan opiskelijajäseniä SAFAn toimintaan.

- **Linda Wiksten/HESA-SAFA: Taloyhtiöille suunnattu opas suunnittelijoiden valintaan**

SAFA voisi laatia taloyhtiöille luettelon arkkitehtitoimistoista, jotka voivat suunnitella tonttikohtaista lisärakentamista kerrostaloissa. Vastaavasti kuin tuotetaan *Pientalojen suunnittelijoita* -opas, julkaistaisiin opas pieninä kerrostalohankkeita varten.

KUVAT: PIA SELROOS

Harri Hautajärvi, Mikko Siitonen, Iida Kalakoski, Helena Hirviniemi, Juha Luoma, Linda Wiksten.

Jorma Mukala valotti Arkkitehti-lehden näkymiä.

Kari Raimoranta, Osmo Lappo, Leena Rossi.

Keskustelu kävi vilkkaana myös kahvitaulla.

Katri Klementin ohjaamassa työpajassa siirryttiin luontevasti omista mittasuhteista ja tuolin-ergonomiasta kaupunkitilan havainnointiin ja ideointiin.

Lapset kaupungissa -hankkeen työpajoissa tutkitaan kaupunkitilaa ja otetaan sitä väliaikaisesti omaan käyttöön.

KUVAT: JAANA RÄSÄNEN

Lisää arkkitehtuurikasvatusta!

Suomalainen arkkitehtuurikasvatus on tunnettua maailmalla. Arkkitehtuurin perusopetuksen parissa on tehty ansiokasta työtä jo 20 vuoden ajan. Arkkitehtuurilla on pitkään ollut pieni rooli myös kuvataiteen perusopetuksessa. Peruskouluissa ja lukioissa sitä on opetussuunnitelmien ohjaamana käsitelty erityisesti kuvataiteen tunneilla. Silti alalla on yhä marginaalinen asema kasvatuksen kentällä.

Nyt taidekasvatuksen ja lastenkulttuurin toimijoissa on virinnyt kiinnostus arkkitehtuurikasvatuksen lisäämiseen osana kuvataiteen perusopetusta sekä peruskouluille suunnattujen kulttuuripolkujen sisältöjä. Sekä sisältö- että opetustyöhön tarvitaan arkkitehtuurin ammattilaisten panosta.

Sinussako arkkitehtuurikasvattajaa?

Toteutimme alkuvuodesta kyselyn, jolla etsimme uusia arkkitehtuurikasvattajia. SAFAn jäsenille suunnattuun kyselyyn vastasi yhteensä 218 arkkitehtia ja alan opiskelijaa. Mukaan mahtui niin arkkitehtuurikasvatuksen untuvikkoja, kokeilijoita kuin konkareita.

Vastaajista 33 perusteli kiinnostustaan opetus- ja nuorisotyökokemuksella. Lisäksi lasten kanssa työskentelyä pidettiin kiinnostavana (15) ja lasten luovuutta ja avoimuutta inspiroivana (6). Jotkut (8) kokivat lasten ja nuorten kanssa työskentelyn kehittäväen myös omaa ajattelua ja ammatti-identiteettiä. Perusteluissa arkkitehtuuria pidettiin kaiken kaikkiaan tärkeänä asiana, jonka ymmärrystä on edistettävä yleissivistyksen ja vaikuttamisen nimissä. Yhteensä 31 vastaajaa ei pitänyt arkkitehtuurikasvatukseen osallistumista mahdollisena ajanpuutteen, iän tai huonon palkkauksen takia.

Aikaisemmasta kokemuksesta kertoessaan vastaajat tulkit-sivat arkkitehtuurikasvatuksen laajasti. Heistä 32 katsoi ope-

tustyön yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa kuuluvan sen piiriin. Selvästi eniten aikaisempaa kokemusta oli osallistavista projekteista (54). Sitä seurasivat opetus ammatillisissa oppilaitoksissa (33), alakouluissa (29), yläkouluissa (29) ja lukioissa (29) sekä kuvataide- tai arkkitehtuurikouluissa (29). Erilaiset lyhyet kurssit ja tapahtumat toivat oman lisänsä. Joku tulkitsi jopa vuorovaikutuksen asiakkaan kanssa kasvatustyöksi. Vastaajista 75:llä oli kiinnostusta mutta ei vielä kokemusta.

Ilahduttavaa oli, että 181 vastaajaa katsoi tulevaisuudessa voivansa osallistua arkkitehtuurikasvatustyöhön: satunnaisten työpajojen ohjaamiseen (115), osallistavien projektien vetämiseen (73), sisältöjen tuottamiseen (67), opetussuunnitelmatyöhön (56) ja opettajien koulutukseen (52). Säännölliseen viikoittaiseen opetustyöhönkin löytyi kiinnostusta (32).

Vastaajista 27 piti kasvatuksen tärkeimpänä asiana arkkitehtuurin ja hyvän ympäristön merkitystä ihmiselle. Ensisijaisesti osallistumisen ja vaikuttamisen keinoista halusi kertoa 24 vastaajaa. Vastauksissa nousi esiin myös havainnointi ja kokeimuksellisuus (16), arkkitehtuuria koskevan tiedon ja sivistyksen jakaminen (15), arkkitehtuurin lukutaito (14) ja oman lähiympäristön merkitys (14). Lisäksi tärkeinä pidettiin lasten luovuuden ylläpitoa, rakennus- ja kulttuuriperintöä, kestäväää kehitystä sekä arkkitehdin työtä ja ammatin arvostusta.

Miten tästä eteenpäin?

Kyselyyn vastanneista 94 asuu ja toimii pääkaupunkiseudulla. Hyvin edustettuina olivat myös Tampere (19), Turku (14) ja Oulu (13). Pienemmistä kunnista ympäri maata löytyi yksittäisiä kiinnostuneita ihmisiä.

Tavoitteenamme on lähivuosina vahvistaa arkkitehtuurikasvatusta osana olemassa olevia rakenteita taidekasvatuk-

Taiteen perusopetus on lakisääteistä, tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta, joka toteutetaan kouluajan ulkopuolisena harrastustoimintana. Arkkitehtuurin taiteen perusopetusta annetaan kolmessa koulussa: yleisen oppimäärän mukaista opetusta Arkkitehtuuri- ja ympäristökulttuurikoulu Lastussa Pohjois-Savossa sekä laajan oppimäärän mukaista opetusta Jyväskylän kuvataidekoulussa ja Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkissa pääkaupunkiseudulla. Laki edellyttää opettajilta taiteenalan tuntemusta.

”

VASTAAJISTA 27 PITI KASVATUKSEN
TÄRKEIMPÄNÄ ASIANA
ARKKITEHTUURIN JA HYVÄN
YMPÄRISTÖN MERKITYSTÄ
IHMISELLE.

sen ja lastenkulttuurin parissa sekä olla mukana käynnistämässä arkkitehtuurikasvatusta myös siellä, missä sitä ei vielä ole. Lisäksi haluamme tehostaa tiedotusta ja verkottumista kokeneiden ja uusien toimijoiden välillä. Sinussako arkkitehtuurikasvattajaa -kyselyn ansiosta olemme jo nyt löytäneet apua uusiin avauksiin.

Arkkitehtuurikasvatuksen asema lastenkulttuurin ja taidekasvatuksen kentällä ei ole itsestään selvä. Asiasisältöosaamisen vahvistamisen ja opetustyön lisäksi arkkitehtikunnan panosta tarvitaankin asian esillä pitämiseen. Toivomme teidän kaikkien osallistuvan aktiivisesti keskusteluun lasten ja nuorten arkkitehtuurikasvatuksen asemasta ja merkityksestä, sillä erään kyselyyn vastanneen sanoin: ”Kasvatuksella ja sen myötä laajemmalla ymmärryksellä arkkitehtuurista voi olla suuri merkitys rakennetun ympäristön kehitykselle tulevaisuudessa”.

Eeva Astala

arkkitehtuurin läänintaiteilija

Taiteen edistämiskeskus

eeva.astala@minedu.fi

Jaana Räsänen

arkkitehtuurikasvatuksen asiantuntija

Arkkitehtuurin tiedotuskeskus

jaana.rasanen@archinfo.fi

Tervetuloa Vähä-Kiljavan juhannusjuhlaan!

Perjantaina **24.6.** järjestetään kaikkien safalaisten perinteiset juhannusaaton rantajuhlat. Juhannussaunat lämpivät iltapäivällä kello 14–16. Juhannusjuhla käynnistyy kello 18 lipunnostolla, jonka jälkeen ohjelmassa on makkarapaistoa ja viihdykettä sekä lapsille että aikuisille. Juhannuskokko kutsuu kaikki yhteen.

Tervetuloa viihtymään Vähä-Kiljavalle juhannukseksi!

Kasinolla on vielä tilaa yöpyä. Juhannustarjous on 25 euroa/yö kahden hengen hytissä. Varaukset suoraan emännälle: Hannele Rautakoski, puh. 040 585 4212.

Lisätietoa juhannuksesta, kesän muista tapahtumista sekä Vähä-Kiljavan vuokratiloista: www.facebook.com/SAFAKiljava.

KUVAT: HARRI HAGAN

Villa Oivala Long Play 2

29.–30.8.2016

Tervetuloa viettämään kesän viimeistä viikonloppua Villa Oivalaan! Ohjelmassa on jälleen huvilavierailuja, sunnuntaibrunssi, majanrakennusta ja karkkitehtuuripajoa lapsille – unohtamatta saunomista, grillailua ja leppoisaa oleskelua hyvässä seurassa. Omilla veneillä saapuvat voivat jäädä yöksi laituriin.

**Tänä vuonna tapahtumaan yhdistyy myös
Taiteen rajapinnat -seminaari ja workshop
Aalto Design Factory /// Villa Oivala
19.–21.8.2016 ja 26.–28.8.2016.**

Tapahtuma on avoin sekä opiskelijoille että valmistuneille. Mukaan mahtuu 10–15 henkilöä. Lisätietoja ja alustavat ilmoittautumiset osoitteeseen taiteen.rajapinnat@oivala.ws.

Molempien tapahtumien järjestelyistä vastaa HESA-SAFA. Ohjelmat tarkentuvat kesän aikana, ja niistä kerrotaan jäsenkirjeissä sekä HESA-SAFAn Facebook-sivuilla. Lisätietoa myös sähköpostitse hesasafa@safa.fi tai puhelimitse 041 516 5658.

Tervetuloa!

SAFAn apurahat ja avustukset haettavina

SAFAn rahastoissa on tänä vuonna haettavana yhteensä 12 000 euroa. Apurahojen, kannustuspalkintojen ja avustusten saajista päättää SAFAn hallitus.

Lasse ja Kate Björkin rahasto

Vuosittain vaihtuvista nimikkorahastoista on nyt vuorossa vuonna 1962 perustettu Lasse ja Kate Björkin rahasto. Rahastosta jaetaan liiton nuorten ja lahjakkaiden jäsenten tukemiseen opinto-, tutkimus- tai matka-apurahoja.

Avustus- ja kannustusrahasto

Avustus- ja kannustusrahaston tarkoituksena on edistää liiton tarkoituksen mukaisesti ihmisen ympäristösuhteita eheyttävää ja yhdyskuntarakenteita parantavaa rakennustaiteita jakamalla kannustuspalkintoja.

Rahastolla tuetaan myös terveydellisistä syistä tai työtömyyden tai muiden vastaavien seikkojen vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin joutuneita arkkitehteja ja heidän perheitään.

Apurahojen hakemiseen ei ole määrämuotoista lomaketta, mutta hakemuksen tulee sisältää

- selvitys haettavan apurahan käyttötarkoituksesta ja perustelut
- haettavan apurahan summa ja mahdollisesti se, mistä rahastosta apuraha haetaan
- mahdolliset muut samaan tarkoitukseen saadut apurahat
- listaus mahdollisista muista viimeisten 5 vuoden aikana myönnettyistä apurahoista
- lyhyt CV/referenssilista (portfolio tarvittaessa).

Vapaamuotoiset hakemukset perusteluineen ja liitteineen tulee toimittaa 5.8.2016 kello 16 mennessä SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnalle osoitettuna osoitteeseen SAFAn toimisto, Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki tai sähköpostitse osoitteeseen koulutus@safa.fi.

Lisätietoja antaa SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnan sihteeri, koulutusvastaava Pia Selroos, puh. 041 528 2952 tai pia.selroos@safa.fi.

SEN LISÄKSI, ETTÄ RAKENTAMISEEN JA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN OLI TUOTU LISÄÄ AVOIMUUTTA JA DEMOKRATIAA, OLI ONNISTUTTU SAAMAAN AIKAAN YHTEISEPELI, JOSSA OSAPUOLILLE OLI MUODOSTUNUT YHTEINEN TAHTO.

Läsnä oleva arkkitehtuuri

Vuoden 2016 pohjoismaisten arkkitehtitoimistojen liiton tapaaminen (Nordiskt praktikermöte, NPM) pidettiin toukokuun lopulla Ruotsin Malmössä. Tapaamisen aiheina olivat asuntopolitiikka, arkkitehtuuripolitiikka, turismin vaikutukset, arkkitehtuuripalvelujen lisäarvo sekä digitaalisuus ja sen mahdollistamat uudet liiketoiminnot. Vaikka aiheet olivat kiinnostavia ja tärkeitä, päärooliin nousi ihminen.

Pääosassa ihmisen arkipäivä

Tapaamisen aikana syntyi vahva tunne siitä, että kaiken teknologisen ja digitaalisen hälinän keskellä arkkitehtuuri on entistä voimakkaammin läsnä meidän jokaisen arkipäivässä. Sen lisäksi, että tällainen läsnäolo lisää arkkitehtien vastuuta, se edellyttää ammattikunnalta uusia näkemyksiä, näkyvämmän roolin ottamista ja rohkeampaa osallistumista sekä julkiseen että poliittiseen keskusteluun.

Asiaa havainnollisti Malmön kaupunginarkkitehti **Christer Larsson** esitellessään uusia arkkitehtuuripoliittisia tavoitteita. Larssonin peruslähtökohtana olivat ihminen, tutkimukseen perustuva tieto ja kestävä kehitys.

Larssonin mukaan kaavoituksen on pyrittävä rohkeasti ja entistä aktiivisemmin keskittymään ihmisiin, uudistamaan arvojaan ja etsimään kokonaan uusia keinoja ongelmien ratkaisemiseksi. Kaavoitusprosessissa esimerkiksi arkkitehtuurin vaikutusta pitää seurata koko ajan, ja jos vaikutus on oleellisesti odotettua voimakkaampi, tapaus pitää analysoida suhteessa harjoitettuun politiikkaan ja tarpeen vaatiessa tarkistaa tavoitteita.

Ongelmalähiön tervehdyttämistä

Tapaamisen edustajat tekivät vierailun Lindängenin lähiöön. Lähiön kohentaminen oli havainnollinen esimerkki niistä arkkitehtuurin uusista keinoista, joilla ongelmalähiö voidaan muuttaa paremmaksi. Alueen suunnittelussa oli saatu hyviä

tuloksia jalkauttamalla suunnitteluviraston arkkitehdit alueen ihmisten pariin.

Lindängenin mallissa tuli selvästi esiin se, että ruotsalaisten työtapana on korostuneen keskustelemaan, empaattista ja sosiaalisesti rohkeaa – myös yhdyskuntasuunnittelussa. Hankkeeseen oli menty ihminen edellä – ja onnistuttu. Sen lisäksi, että rakentamiseen ja maankäytön suunnitteluun oli tuotu lisää avoimuutta ja demokratiaa, oli onnistuttu saamaan aikaan yhteispeli, jossa osapuolille oli muodostunut yhteinen tahto. Ruotsalaisten mukaan onnistuminen johtui suurelta osin siitä, että tällaisessa mallissa arkkitehdit joutuivat osallistumaan aiempaa enemmän myös poliittiseen keskusteluun.

Kilpailuetua empatiasta

Empatian teho on tuttu keskustelunaihe myös yritysmaailmassa. Suomessa esimerkiksi SICK Oy:n toimitusjohtaja **Ari Rämö** on julkisesti pohtinut sitä, voisiko yritys menestyä paremmin, jos sen johtajat osaisivat paremmin eläytyä asiakkaiden ja työntekijöiden asemaan. Pehmeänä pidetystä empatiasta näyttääkin olevan tulossa yksi uusi kilpailuetu. Arkkitehtien palvelujen osalta tämä on helppo uskoa, koska rakentaminen on aina ollut – muusta teollisuudesta poiketen – hyvin sosiaalinen tapahtuma. Arkkitehdin pitää osata kuunnella kaikkia osapuolia.

Lindängen osoitti sen, että ihmisen korostunut asema suunnitteluprosessissa voi johtaa kestävämpään lopputulokseen, mutta myös sen, että arkkitehtien on varauduttava entistä enemmän tarjoamaan kokonaisratkaisuja. Tarvitaan entistä läheisempää yhteistyötä tilaajan ja käyttäjien kanssa. Vaikka rakentaminen on vanha teollisuudenala, se ei tarkoita sitä, että se olisi pysähtynyt. Alalle syntyy koko ajan kokonaan uusia arvoverkkoja, eräänlaisia mahdollisuuksien ja odotusten yhdistelmiä, eikä vähiten digitalisaation ansiosta. Siellä on tilaa myös arkkitehtien uusille palveluille.

Vesa Juola

Mikko Pulkkinen

1940–2016

A rkkitehti Mikko Pulkkinen kuoli Turussa 19.4.2016 sairastettuaan pitkään. Hän syntyi lisalmessa 1.2.1940, kävi koulunsa Somerolla, opiskeli Tampereen teknillisessä opistossa ja jatkoi Helsingin teknillisessä korkeakoulussa, josta hän valmistui arkkitehdiksi vuonna 1971. Opiskeluaikanaan ja valmistuttuaan hän työskenteli Pekka Pitkäsen toimistossa ja välillä myös itsenäisesti omistautuen muun muassa oman mielenkiintoisen kesämökkkinsä luonnostelulle.

Menestyminen eduskuntatalon laajennusosan suunnittelukilpailussa johti oman arkkitehtitoimiston perustamiseen. Toimisto sai myös Turun tuomiokirkon suuren peruskorjauksen suunnittelun, johon Pulkkinen osallistui antaumuksellisesti. Tässä työssä mukana olleille tarjottiin myöhemmin tehtäväksi Rauman museon peruskorjauksen suunnittelu, ja sen suorittamiseksi perustettiin vuonna 1976 Arkkitehtitoimisto Laiho—Pulkkinen—Raunio (nyk. LPR-arkkitehdit), jossa hän toimi koko elämänsä ajan.

Jo varhain opiskelunsa yhteydessä Pulkkinen oli tutustunut C. L. Engelin Observatorio-rakennukseen Turussa ja tehnyt diplomityönään suunnitelmat sen peruskorjaamiseksi. Hankkeesta tuli totta toimiston saadessa suunniteltavakseen rakennuksen muutoksen merimuseokäyttöön. Helsingissä Ateneumin rakennus vapautui kokonaan taidemuseokäyttöön, ja mittavaa korjaustyötä suunniteltiin niin Turussa kuin talon tyhjentyneissä piirustussaleissa.

Osittain yhtäikaa Ateneumin pitkän suunnittelutyön kanssa toimisto suunnitteli alun perin Serlachiuksen perheen asuntona toimineen Joenniemen kartanon, nykyisen taidemuseon, peruskorjauksen ja sisustuksen. Aikaisemmasta käytöstä yhtiön pääkonttorina vapautui myös funktionalistinen ”Valkoinen talo”, johon peruskorjauksen jälkeen yhtiö sisusti tehdasmuseon.

Aurajoen rannalla, entisen telakkahallin ja köysitehtaan muutostyössä Turun konservatorion ja taideakatemian käyttöön Pulkkinen näki alkuperäisrakenteiden arvon ja pyrki säilyttämään jopa niiden patinan. Suurella huolella Pulkkinen suhtautui Suomenlinnan arassa ympäristössä vanhaan inventaariokamariin sijoitetun opastuskeskuksen suunnitteluun. Rakennuksen luonteva laajennus ja tarkoituksenmukainen sisustus tekivät siitä houkuttelevan ja toimivan yleisötilan.

Itäiseen Turkuun nousi 1970-luvulla Varissuon asunalähiö, jonka asemakaavassa liikekeskus oli sijoitettu yhdistämään

alueen kaksi puolta vilkkaan liikenneväylän yli. Tämä ja Rovaniemen kaupunkikuvaa dominoiva Sampo-keskus olivat merkittäviä kohteita liikerakentamisen alueelta.

Helsingin Musiikkitalon suunnittelukilpailu julistettiin vuonna 1999, ja toimisto osallistui siihen. Menestyksen jälkeen Pulkkinen osallistui rakennuksen toteutussuunnitteluun lähes loppuun asti, kunnes sairauskohtaus yllätti hänet. Työtä jatkoivat kanssamme jo kilpailuvaiheessa aloittanut Marko Kivistö ja vähitellen noin pariinkymmeneen kasvanut suunnittelijajoukko. Talon avajaisiin vuonna 2011 Pulkkinen saattoi sentään osallistua.

Pulkkinen osallistui myös merkittävällä panoksella alan kehitykseen. Hän toimi jäsenenä Suomen Arkkitehtiliiton liittovaltuustossa ja eri valiokunnissa sekä Rakennustietosäätiön hallituksessa ja Senaatti-kiinteistöjen asiantuntijatoimikunnassa.

Vaikka arkkitehtuuri ja suunnittelutyö olivat Mikko Pulkkinen rakkaimmat harrastukset, muillekin jäi tilaa. Hänelle kilpailuhenkisenä pelit ja erityisesti tennis ja sulkapallo kuuluivat säännöllisenä osana elämään. Pirkan hiihtoonkin hän osallistui kahdesti. Useamman vuoden hän harrasti purjehdusta, ja hänen kalastusintonsa tuloksista saatiin kesäaikaan nauttia perheen saarimökin ruokapöydässä. Hoivaamaansa metsäpuistoa hän kaiki ajatteli vielä viimeisinä aikoinaan kysellessään, joko sinivuokot Kustavissa kukkivat.

Ola Laiho ja Ilpo Raunio

Kirjoittajat ovat Mikko Pulkkinen yhtiökumppaneita.

Nils-Hinrik Aschan

1932–2016

Efter studentexamen 1951 inledde Nils-Hinrik Aschan sina arkitektstudier i Helsingfors och dimitterades år 1959. Under sina första år som arkitekt arbetade han med Erik Kråkström och Ola Hansson. Dessa blev för honom yrkesetiska föredömen. Vänskapen med professor Nils Erik Wickberg blev också mycket betydelsefull.

Nils-Hinrik Aschan startade egen praktik i Ekenäs. Redan från början var hans inriktning tydlig: att verka för en mänsklig arkitektur, att försvara miljö- och kulturvärden samt att konkret möjliggöra detta genom att engagerat arbeta med samhällsplanering.

Vår vänskap inleddes under militärtiden i Dragsvik med fina minnen av kvällspermissionerna i det gästfria Aschanska hemmet. På sitt generösa sätt erbjöd Nils-Hinrik mig samarbete i några av sina arbeten. Ur detta föddes en arkitektbyrå som verkar än i dag.

Ekenäs Tryckeri, Villa Karme, Motel Marine, Läkarvillorna vid kretssjukhuset samt familjens hus i Gamla Stan är exempel på Nils-Hinrik Aschans känsla för arkitektur. I samarbete med Kråkström uppgjorde han stadsplaner för Ekenäs, ett arbete han senare övertog helt. Jägarbackens stadsplan med sin mänskliga skala och anknytning till Ekenäs byggnadstradition väckte nationell uppmärksamhet. Ett samarbete med Museiverket inleddes också med dispositions- och landskaps-skyddsplaner för Raseborg och Kastelholm.

Skärgårdsutredningen, ett uppdrag från Västra Nylands Regionplansförbund var ett betydelsefullt projekt och efterföljdes av andra uppgifter för skärgården, bland annat Houtskärs generalplan. Nils-Hinrik Aschan utvecklade principer för fritidsbebyggelsens lokalisering och dimensionering. Skärgårdsbefolkningens livsvillkor och landskapets visuella och ekologiska kapacitet var i centrum för hans intresse.

Nils-Hinrik Aschan blev i början av 70-talet anställd som regionplanearkitekt av Östra Nylands Regionplansförbund och blev dess chef 1972, en post han innehade till sin pensionering 1993. För regionplaneringen i Finland var hans arbete banbrytande. Hans insats för utvecklingen av östra Nyland var betydande, centrala frågor var skapandet av trivsamma bostadsområden, goda förutsättningar för näringslivet samt konsekvensbedömningar för stora investeringar gällande industrier och vägprojekt. Han deltog aktivt i förvaltandet och utvecklandet av regionens natur- och kulturvärden: Pernåvi-

ken, Sibbos ödemarker samt Borgås och Lovisas stadsmiljöer.

Som engagerad och kunnig chef blev han mycket uppskattad och omtyckt. Han ägde förmågan att både lyssna och inspirera och var en pionjär för samhällsplaneringens demokratisering i Finland. 1976 erhöll han statens pris i arkitektur och samhällsplanering.

Nils-Hinrik Aschan, bland vännerna Popi, var en öppen, social och debattglad person, vars humanistiska inställning till omvärlden var ett framträdande drag. Han hade ett brett kulturellt intresse, av vilket musiken var en viktig del. Kärleken till naturen och skärgården fick sitt utlopp genom Granudden på Gullö och Lillalen i Rosala.

Vi, en stor skara vänner och kolleger, saknar Popi djupt.

*Eric Adlercreutz
vän och kollega*

HELENA HIRVINIEMI

Opiskelijat restauroimassa Kurikassa

Oulun yliopiston Ervi Kurikassa -projektissa suunniteltiin uutta käyttöä Kurikan entiselle lakkitehtaalle.

Oulun yliopiston arkkitehtuurin tiedekunnassa arkkitehtuurin historian ja korjaussuunnittelun aineryhmä on vuosien ajan keskittynyt maisteriopinnoissaan modernin rakennusperinnön inventointiin, rakennussuojeluun ja restaurointiin. Maisterivaiheen opiskelijoiden harjoitustyön kohteina on ollut muun muassa **Alvar Aallon**, **Aarne Ervin** ja **Yrjö Lindegrenin** suunnittelemaa rakennuksia.

Kevään 2016 restaurointikurssin harjoitustyön kohteena oli Aarne Ervin suunnittelema Kurikan entinen lakkitehdas (1938), joka on Ervin toimiston ensimmäisiä toteutuneita, jäljellä olevia töitä. Kurssilla laadittiin lakkitehtaan uudelleenkäyttö- ja restaurointisuunnitelma.

Eväitä restaurointiin

Maisterivaiheen opetukseen kuuluu perehtyminen todelliseen kohteeseen, vuorovaikutus ja yhteistyö paikallisen tahon sekä kiinteistön omistajien kanssa. Restaurointikurssille osal-

listui 18 maisterivaiheen 5. vuoden opiskelijaa. Harjoitustyön tarkoituksena oli perehtyä restaurointityön suunnitteluun, organisointiin ja vaurioiden korjaukseen sekä historiallisen rakennuksen uuden käytön ongelmiin.

Kurssin aikana Kurikkaan tehtiin kaksi kenttämатkaa, joiden aikana tutustuttiin kohteeseen ja sen historiaan sekä inventoitiin, dokumentoitiin ja mitattiin rakennukset. Opiskelijat laativat ajantasamittauspiirustukset, vauriokartoituksen, väritutkimuksen ja analysoivat kohteen arvoja sekä hahmottivat kohteen tilaohjelmaa tapaamisten ja haastattelujen perusteella. Harjoitustyön tuloksena kukin opiskelija laati luonnoksen kohteen restaurointi- ja korjaussuunnitelmaksi. Suunnitelman tarkoituksena on tarjota taustatietoa sekä visioita tulevaan käyttöön, päätöksentekoon ja jatkosuunnitteluun.

Osana Ervi Kurikassa -projektia on tekeillä diplomityö Ervin Kurikkaan suunnittelemaasta yksityistalosta (1953), joka nykyisin tunnetaan nimellä Talo Aukia. Ervi suunnitteli sen **Oiva** ja **Sally Luhtalan** perheelle. Työ käsittää kohteen rakennushistorian, dokumentoinnin, inventoinnin, ajantasamittauspiirustukset ja vauriokartoituksen. Aineiston pohjalta diplomityön tekijä **Huy Le Ahn** laatii analyysit, tutkii kohteen käyttövaihto-

ehto ja esittää kohteen restaurointisuunnitelman. Työ valmistuu syyskuussa 2016.

Lakkitehtaan uusi elämä

Toukokuun lopussa järjestetyssä Ervi Kurikassa -seminaarissa esiteltiin yhteistyöprojektin tuloksia ja syvennyttiin Aarne Ervin arkkitehtina sekä toimiston tuotantoon.

Seminaarin avauspuheenvuoron piti kurikkalaislähtöinen poliitikko **Kalevi Kivistö**, joka kertoi nuoruudestaan Kurikassa ja perheen historiasta, joka yhdistyi Kurikan lakkitehtaaseen. Tutkimuspäällikkö **Juhana Lahti** Arkkitehtuurimuseosta piti mainion ja kattavan esityksen Ervin arkkitehtuurista ja syventyi erityisesti yksityistaloihin ja niiden myötä Ervin arkkitehtuurin ominaispiirteisiin. Arkkitehti ja tutkija **Helena Hirviniemi**

mi Oulun yliopistosta kertoi Ervin toimiston suunnittelemista Oulujokivarren voimalaitosalueista. Kulttuuritutkija ja Kurikan kulttuuriympäristöohjelman laatija **Riitta Jaakkola** kertoi vuonna 2015 valmistuneen ohjelman laatimisesta ja sisällöstä, erityisesti Ervin kohteista Kurikassa.

Seminaarin iltapäivän osiossa opiskelijat esittelivät restaurointikurssin tulokset ja diplomityön luonnosvaihetta. Kukin opiskelija esitteli oman käyttökonspektinsa, restaurointiperiaatteet ja luonnossuunnitelman. Heidän esittämiään uusia käyttäjiä lakkitehtaalte olivat muun muassa juhla- ja konferenssikeskus, pelistudio, hyvinvointi- ja kulttuuritalo sekä senioripalvelukeskus. Ideoissa oli myös opisto ja uudenlainen tekstiilitehdas.

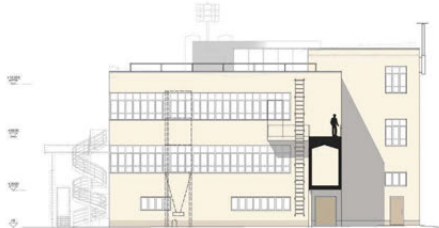
Helena Hirviniemi

Oulun yliopisto, arkkitehtuurin tiedekunta

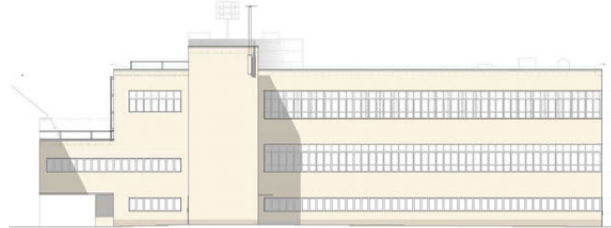
Havainnekuva uudesta sisäänkäynnistä / Mira Pasma.

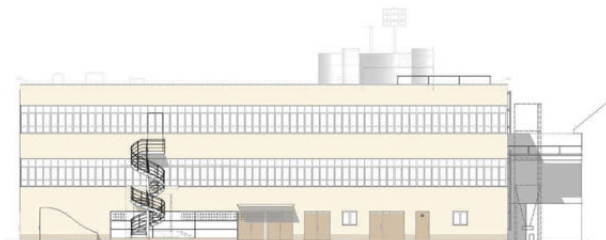
Tulevaisuuden tiilitehdas / Mira Pasma.

Julkisivu länteen

Julkisivu etelään

Julkisivu pohjoiseen

Julkisivu itään

KURSSIN AIKANA KURIKKAAN TEHTIIN KAKSI KENTTÄMATKAA, JOIDEN AIKANA TUTUSTUTTIIN KOHTEeseen JA SEN HISTORIAAN SEKÄ INVENTOITIIN, DOKUMENTOITIIN JA MITATTIIN RAKENNUKSET.

ESPOO
ESBO

Tervetuloa joukkoomme

Rakennusvalvontakeskus osallistuu toimivan, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön luomiseen. Se ohjaa ja neuvoo rakentamista ja sen vaikutusta ympäristöön, ohjeistaa suunnittelua ja päättää rakentamisen lupa-asioista. Keskukseen toimintaa ohjaa rakennuslautakunta.

HAEMME RAKENNUSVALVONTAKESKUKSEEN

LUPA-ARKKITEHTIA

TYÖAVAIN 4-84-16

Vakinaiseen virkaan 1.8.2016 alkaen tai sopimuksen mukaan. Lupa-arkkitehti tekee lupapäätöksiä ja valmistelee lautakunnalle oman vastualueensa rakennushankkeet sekä huolehtii osaltaan rakennettuun ympäristöön ja kaupunkikuvaan liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta.

Tehtävässä edellytetään kokemusta rakennussuunnittelusta, kykyä itsenäiseen työskentelyyn ja päätöksentekoon sekä hyviä yhteistyötaitoja, asiakaspalveluhenkisyttä ja tietotekniikan hallintaa. Lisäksi edellytämme sujuvaa suomen kielen suullista ja kirjallista taitoa. Kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

**Täytä hakemus 28.6.2016 klo 15.45 mennessä osoitteessa
espoonrekry.fi**

ARKKITEHTI, ARKKITEHTIYLIOPPILAS

Työtä tarjolla monipuolisten asunto- ja julkisten rakennusten sekä kaupunkisuunnittelun ja korjausrakentamisen parissa.

Etsimme sekä projektinhoitoon kykeneviä ammattilaisia että innostuneita ja opinhaluisia työryhmän jäseniä.

Työskentelemme muun muassa Autocad / Revit ja 3D-max-ohjelmistoilla.

Hakemukset ja tiedustelut sähköpostilla: rekry@arksi.fi tai postitse.

KIRSTI SIVÉN & ASKO TAKALA ARKKITEHDIT OY

www.arksi.fi

Korkeavuorenkatu 25 A 5, 00130 Helsinki

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI

puh. (09) 6801 368

tilitoimisto@apalvelu.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA

www.jaakkoheliovaara.fi

050 4337 499

CNC-työstöt

Jyväskylän Yliopisto, Ruusuapuisto, /SYK Terve Talo- pilottikohde, © Kuvatoimisto Kuvio Oy

TERVETULOA SUUNNITTELEMAAN MUUTTUVAA MAAILMAA

Haemme Helsingin toimipisteeseemme **korjausrakentamiseen erikoistuneita arkkitehteja** monipuolisiin ja haastaviin suunnittelutehtäviin. WSP on monialainen suunnittelutalo, jossa arkkitehdin työ edellyttää selkeää ammatti-identiteettiä ja vahvaa yhteistyökykyä. Tehtävässä toimit korjaushankkeiden rakennussuunnittelijana sekä vastaat pääsuunnittelijana toimiessasi suunnittelukokonaisuuksista ja niiden yhteensovittamisesta.

WSP:llä arkkitehdilla on käytössään laajat asiantuntijaresurssit. Tarjoamme työpaikan mielenkiintoisten korjausrakentamiskohteiden parissa alan parhaiden osaajien joukossa.

Täytä hakemus 5.8.2016 mennessä osoitteessa:
www.wspgroup.fi/tyopaikat

Lisätietoja: Mika Matikka,
mika.matikka@wspgroup.fi

Haemme innostunutta ja kokenutta arkkitehtia/rakennusarkkitehtia täydentämään suunnittelutiimiämme. Suunnittelukohteet ovat pääosin julkisten rakennusten suunnittelua. Tietomallinnustaidot (Archicad) ovat välttämättömät. Arvostamme myös pääsuunnittelukokemusta.

Yhteydenotot ja hakemukset palkkatoivomuksineen vain sähköpostitse: toivonen.iiro@elisanet.fi

ARKKITEHTITOIMISTO IIRO TOIVONEN OY
LEINIKKITIE 20 B 01350 VANTAA 0400 717 919 iiro.toivonen@arktsto.inet.fi

Showroom

7.-9.9.2016
MESSUKESKUS HELSINKI

Helsinki

HABITARE

Design

Week

Messukeskus

KE 7.9. KLO 10-18
(kutsuvierastilaisuus klo 18-20)

TO-PE 8.-9.9. KLO 10-18

SHOWROOMFAIR.COM

SATELLIITTITAPAHTUMA SHOWROOM WALK
järjestetään to-pe 8.-9.9. klo 16-20 yritysten
omissa näyttelytiloissa ympäri kaupunkia.

**HELSINKI DESIGN WEEKIN UUSI MUOTOILUN,
TILASUUNNITTELUN JA VALAISTUKSEN
AMMATTITAPAHTUMA HABITAREN YHTEYDESSÄ.**

S

Ammattilaisille maksuton pääsy tapahtumaan
ennakkorekisteröitymällä.

LUE LISÄÄ **SHOWROOMFAIR.COM**